

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

TECHNISCH RAPPORT SECTORHOOFDSTUK MBO

STAAT VAN HET ONDERWIJS 2019

April 2019

INHOUD

Inleiding 4

1 Databronnen en definities 5

- 1.1 Databronnen 5
 - 1.1.1 Leerlinggegevens (BRON) 5
 - 1.1.2 CBS-microdata 6
 - 1.1.3 Stelselonderzoek 6
- 1.2 Definities 6
 - 1.2.1 Algemeen 7
 - 1.2.2 Achtergrondgegevens leerling 7
 - 1.2.3 Schoolgegevens leerling 7
 - 1.2.4 Gegevens scholen 9

2 Participatie 11

- 2.1 De studentpopulatie 11
 - 2.1.1 Populatiebeschrijving 11
- 2.2 Plaatsing/instroom 14
 - 2.2.1 Instroom 14
 - 2.2.2 Passende plaatsing 18
 - 2.2.3 Directe instroom 21

3 Prestaties 24

- 3.1 Doorstroom en uitval 24
 - 3.1.1 Opstroom 24
 - 3.1.2 Uitval uit opleiding 26
 - 3.1.3 Uitstroom zonder diploma 30
- 3.2 Studiekeuze en switchgedrag 31
 - 3.2.1 Keuzedelen 32
 - 3.2.2 Switch-gedrag 32
- 3.3 Diplomerings 33
 - 3.3.1 Behaalde diploma's mbo 33
 - 3.3.2 Gediplomeerde uitstroom 34
 - 3.3.3 Passend diploma 39
 - 3.3.4 Meerdere diploma's 42
 - 3.3.5 Studieduur bij uitstroom 44
 - 3.3.6 Inspectieoordelen examinering en diplomering 44
- 3.4 VSV 45
 - 3.4.1 VSV 45
- 3.5 Stages 47
 - 3.5.1 Studenttevredenheid stages (JOB-monitor) 47
- JOB (2018). JOB-monitor 2018. Nijmegen: ResearchNed. <http://portal.jobmbo.nl/JOB-monitor-rapport-2018.pdf> 47
- 3.6 Overgang vervolgonderwijs/arbeidsmarkt 47
 - 3.6.1 Overgang mbo-hbo 47
 - 3.6.2 Overgang mbo-arbeidsmarkt 47

4 Schoolklimaat 49

- 4.1 Sociale veiligheid 49
 - 4.1.1 Meldingen aan vertrouwensinspecteurs 49
 - 4.1.2 Veiligheidsbeleving (JOB-monitor) 49

5	Sturing/Bestuur 50
5.1	Beschrijving objecten van toezicht 50
5.1.1	Beschrijving objecten van toezicht 50
5.2	Vervolgtoezicht 51
5.3	Financiële aspecten 51
5.3.1	Inspectieoordeel financieel beheer 51
5.4	Kwaliteitszorg 51
5.4.1	Inspectieoordelen kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau 51
5.5	Medezeggenschap 53
5.5.1	Studenttevredenheid inspraak (JOB-monitor 2018) 53

6	Niet-bekostigd mbo 54
6.1	Beschrijving erkende niet-bekostigde opleidingen 54
6.1.1	Beschrijving erkende niet-bekostigde opleidingen 54
6.2	De studentpopulatie 54
6.2.1	De studentpopulatie 54
6.2.2	De studentpopulatie sector zorg en welzijn 57
6.3	Instroom nbi 58
6.3.1	Instroom NBI 58
6.4	Diplomering nbi 59
6.4.1	Gediplomeerde uitstroom nbi 59
6.5	Vergelijking populatie nbi en bekostigd mbo 60
6.5.1	Vergelijking populatie nbi en bekostigd mbo 60
6.6	Inspectieoordelen nbi 61
6.6.1	Kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau 61
6.6.2	Kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau 62
6.6.3	Onderwijsproces 63
6.6.4	Examinering en diplomering 63

Inleiding

Dit is het technische rapport dat ten grondslag ligt aan het sectorhoofdstuk middelbaar beroepsonderwijs van de Staat van het Onderwijs 2019. In dit rapport staat de verantwoording van de onderzoeksgegevens.

In hoofdstuk 1 komen de databronnen en definities aan bod. In de daaropvolgende hoofdstukken worden afzonderlijke aspecten van het onderwijs besproken. Hierin komen zowel bekostigd als niet-bekostigd onderwijs aan bod.

1 Databronnen en definities

1.1 Databronnen

In deze paragraaf worden de bestanden en definities beschreven die gebruikt zijn voor de analyses. Hier worden ook de overwegingen besproken om bepaalde bestanden aangepast te gebruiken (bijvoorbeeld via weging) en wordt de representativiteit van de bestanden besproken.

1.1.1 *Leerlinggegevens (BRON)*

1.1.1.1 *Bekostigd mbo*

Op basis van de leerlingtellingen zijn vier verschillende bestanden gemaakt: een instroom-, populatie- en uitstroombestand. De basis hiervoor zijn de ontdubbelde 1-cijfer stelselbestanden, hierin komt elke student in elk jaar maar één keer voor. Alleen inschrijvingen die geldig zijn op peildatum 1 oktober worden meegenomen, dit zijn naast hoofdinschrijvingen ook examendeelnemers en niet-bekostigde inschrijvingen.

Instroom

Het instroombestand bevat de studenten met een inschrijving in het bekostigd mbo in jaar t (inschrijving op 1-10 jaar t) die in jaar t-1 niet in het mbo waren ingeschreven. Hieraan zijn de 1-cijferbestanden speciaal onderwijs (so), voortgezet onderwijs (vo), voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo), niet-bekostigde instellingen mbo (nbi mbo) en niet-bekostigde instellingen voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (nbi vavo) van jaar t-1 gekoppeld, om vast te stellen of een student het jaar daarvoor een hoofdinschrijving had in één van deze onderwijssoorten en dus direct is doorgestroomd naar het mbo. De cijfers m.b.t. 2017/2018 zijn gebaseerd op het voorlopige 1-cijferbestand.

Populatie

De populatie bestaat uit mbo-studenten die een geldige inschrijving hebben bij een bekostigde instelling. Hiervoor is gebruik gemaakt van ontdubbelde 1-cijfer stelselbestanden 2010 tot en met 2017. De cijfers m.b.t. 2017/2018 zijn voorlopig. Ten behoeve van het vaststellen van (ongediplomeerde) switch naar een andere opleiding is per jaar ook het 1-cijfer examenbestand gekoppeld waarin alle behaalde diploma's zijn opgenomen.

Uitstroom

Het uitstroombestand wordt gebruikt om de opbrengsten op stelselniveau in kaart te brengen. Opbrengsten zijn gedefinieerd als het percentage studenten dat het mbo gediplomeerd heeft verlaten. De onderzoeksgroep is beperkt tot de groep studenten die bij aanvang van schooljaar t in het mbo zaten (inschrijving op 1-10 jaar t) en bij aanvang van schooljaar t+1 (1-10 jaar t+1) het mbo hebben verlaten (mbo-verlaters). De behaalde diploma's (uit het 1-cijfer examenbestand) zijn per student ontdubbeld, d.w.z. per student is alleen het hoogst behaalde mbo-diploma opgenomen in het analysebestand. Dat diploma kan in een eerder schooljaar zijn behaald. Deze definitie betreft alle schooljaren waarover gerapporteerd wordt.

Cohortbestand

Voor het cohortbestand zijn de 1-cijfer instellingsbestanden ontdubbeld (met behulp van de stelselbestanden), zodat er per student één inschrijving per jaar overblijft. De verschillende jaren zijn gekoppeld. Een cohort bestaat uit alle studenten die voor het eerst staan ingeschreven in het bekostigd mbo, dus 'herintreders' vallen daar niet onder.

1.1.1.2

Niet bekostigd mbo

Voor het niet-bekostigd onderwijs zijn er inschrijvingsbestanden beschikbaar vanaf 2013. Voor de analyses ten behoeve van de Staat van het Onderwijs is gebruik gemaakt van de ontdebeldde 1-cijfer stelselbestanden, hierin komt elke student maar één keer voor. Alleen inschrijvingen die geldig zijn op peildatum 1 oktober worden meegenomen, dit zijn naast hoofdinschrijvingen ook examendeelnemers en niet-bekostigde inschrijvingen.

Instroom

Het instroombestand bevat de studenten met een inschrijving in het niet-bekostigd mbo in jaar t die in jaar t-1 niet in het niet-bekostigd mbo waren ingeschreven.

Populatie

De populatie niet-bekostigde mbo-studenten bestaat uit studenten die in de periode 1 oktober jaar t tot 1 oktober jaar t+1 een geldige inschrijving hebben aan een niet-bekostigde instelling (nbi).

Opbrengsten

De opbrengsten van het jaar 2016/2017 zijn berekend op basis van BRON en bevraging bij een beperkt aantal instellingen.

1.1.1.3

Bekostigingstelling mbo

Basisgegevens bekostigd onderwijs (Bbo rom bestanden) van DUO. Deze bestanden zijn gebaseerd op de 1-cijferbestanden en bevatten het aantal bekostigde studenten per brin, crebo, niveau en leerweg. Deze bestanden zijn gebruikt voor de beschrijving van de objecten van toezicht.

1.1.2

CBS-microdata

De BRON-data is op studentniveau gekoppeld aan CBS-microdata. De gegevens die via het CBS beschikbaar komen zijn de opleiding van de ouders van studenten, het inkomen van de ouders van studenten en de precieze geboortedatum van studenten. In paragraaf 1.2 komen de gebruikte definities aan bod.

1.1.3

Stelselonderzoek

1.1.3.1

Onderzoekskader

Het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs is per 1 augustus 2017 veranderd. En daarmee is er ook een nieuw onderzoekskader opgesteld. De beoordelingen in de stelselonderzoeken zijn gebaseerd op het onderzoekskader 2017 voor het toezicht op het middelbaar onderwijs. Het nieuwe kader is anders van opzet dan het voorgaande kader (toezichtkader BVE 2012). Als gevolg daarvan kan er geen vergelijking meer worden gemaakt met de onderzoeksresultaten uit eerdere jaren.

1.1.3.2

Steekproef

In schooljaar 2017/2018 is bij 16 besturen een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd. Bij deze besturen zijn in totaal 48 opleidingen onderzocht. Deze opleidingen vormen de helft van een steekproef die samen met de 52 opleidingen die in 2018/2019 worden onderzocht een volledige steekproef vormen.

Volgend jaar kan over de volledige steekproef van 2017/2018 plus 2018/2019 worden gerapporteerd. Dan zal ook worden ingegaan op de representativiteit en waar mogelijk een vergelijking worden gemaakt met eerdere jaren.

1.2

Definities

In deze paragraaf worden de definities beschreven die gebruikt zijn in de analyses.

1.2.1 *Algemeen*

Inschrijvingsjaar

Het kalenderjaar waarin op teldatum 1 oktober unieke (hoofd)inschrijvingen worden geteld.

Cohortjaar

Eerste jaar van inschrijving in het bekostigd mbo.

1.2.2 *Achtergrondgegevens leerling*

Hoogst behaalde opleiding ouders

Vastgesteld is wie de (juridische) ouders zijn van de leerling en het hoogst behaalde opleidingsniveau onder beide ouders in het inschrijfsjaar. Als een leerling één ouder heeft dan geldt het opleidingsniveau van deze ouder. Als het opleidingsniveau van ouders niet bekend was in het inschrijvingsjaar, wordt het hoogst behaalde opleidingsniveau van de ouders in het laatst beschikbare jaar gebruikt. Het opleidingsniveau is ingedeeld in vijf categorieën: opleiding onbekend; maximaal een mbo-2 opleiding; mbo-3 of mbo-4; hbo ad of -bachelor; wo of hbo-master. Als het gaat om de verdeling van het opleidingsniveau van de ouders van leerlingen in de populatie, wordt de statistiek gewogen om rekening te houden met de kans op het niet-bekend zijn van het opleidingsniveau ouders.

Migratieachtergrond

De migratieachtergrond van de student wordt bepaald op basis van zijn/haar geboorteland en de geboortelands van zijn/haar juridische ouders. Studenten worden in vier categorieën ingedeeld: studenten zonder migratieachtergrond, studenten met een westerse migratieachtergrond, studenten met een niet-westerse migratieachtergrond van de eerste generatie, studenten met een niet-westerse migratieachtergrond en van de tweede generatie.

Leeftijd

Leeftijd van de student op 1 oktober van het inschrijvingsjaar.

Nieuwkomer

Een student die niet in Nederland geboren is en waarvan beide ouders ook niet in Nederland geboren zijn, en die daarnaast korter dan 4 jaar in Nederland is.

1.2.3 *Schoolgegevens leerling*

Instroom

Student die op 1 oktober jaar t staat ingeschreven in het mbo, maar op 1 oktober jaar t-1 geen inschrijving in het mbo had.

Directe instroom

Instroom van studenten in het MBO die in jaar t-1 stonden ingeschreven in het voortgezet onderwijs (inclusief praktijkonderwijs).

Passende plaatsing

Het aandeel studenten dat geplaatst is op het mbo-niveau op of boven het niveau dat verwacht mag worden op grond van de vooropleiding.

Tabel 1.2.3.1 Passende plaatsing

Vooropleiding	Niveau plaatsing		
	onder	op	boven
onbekend, Eng str, Baccalaureate, Europese school	1	2	-
praktijkonderwijs	-	1	>1
geen vmbo diploma*	-	1	>1
vmbo BL diploma of vm2 of LWT ¹	1	2	>2
vmbo KL diploma	<3	3	4
vmbo GL diploma	<4	4	-
vmbo TL diploma	<4	4	-
havo/vwo zonder diploma	<4	4	-
havo/vwo met diploma	<4	4	
mbo niveau 1	1	2	>3
mbo niveau 2	<3	3	4
mbo niveau 3	<4	4	-
mbo niveau 4	<4	4	-
27 jaar en ouder of vbo	1	2	>2

*het betreft hier plaatsing in het eerste jaar, op het moment van diploma/uitstroom is niveau 1 te laag, dus dat is een verschil tussen passende plaatsing en passend diploma

Switch

Student met een inschrijving in jaar t, die geen diploma heeft behaald in jaar t en in jaar t+1 staat ingeschreven op een opleiding in een andere subgroep. Het gaat hierbij alleen om switch in opeenvolgende studie jaren. Studenten die na (een aantal jaren van) uitval terugkeren in het MBO en dan aan een opleiding in een andere subgroep starten, worden niet meegeteld als switcher.

Opstroom

Het aandeel studenten dat in jaar t staat ingeschreven op niveau 2 of 3 en in jaar t+1 is ingeschreven op een hoger mbo-niveau. De entreeopleiding wordt buiten beschouwing gelaten en vanuit niveau 4 is binnen het mbo geen opstroom mogelijk.

Uitstroom

Student die op 1 oktober jaar t staat ingeschreven in het MBO en op 1 oktober jaar t+1 geen inschrijving in het mbo meer heeft.

Gediplomeerde uitstroom bekostigd onderwijs

Het diplomaresultaat drukt het percentage gediplomeerde mbo-verlaters uit t.o.v. alle mbo-verlaters in een schooljaar. De behaalde diploma's zijn per student ontdubbeld, d.w.z. per student is alleen het hoogst behaalde mbo-diploma opgenomen in het analysebestand. Dat diploma kan in een eerder schooljaar zijn behaald.

Opbrengsten niet bekostigd onderwijs

De opbrengstberekening nbi is met ingang van dit jaar gewijzigd en wijkt daarmee ook af van de opbrengstberekening in het bekostigd onderwijs.

Voor de opbrengstberekening bestaat de populatie uit startgroepen die in 2016/2017 de mogelijkheid hadden om een diploma te behalen (1^e diplomakans in 2016 en 2^e diplomakans in 2017). Het rendement wordt berekend door te kijken naar het aantal gediplomeerden ten opzichte van het aantal gestarte deelnemers. Deze studenten kunnen op verschillende momenten gestart zijn met de opleiding (afhankelijk van de duur van de opleiding).

De berekening geeft antwoord op de vraag hoeveel studenten naar verwachting binnen de gestelde tijd (+12 maanden) een diploma hebben gehaald aan de opleiding /instelling waarvoor ze zich hebben ingeschreven.

Passend diploma

Het aandeel uitgestroomde studenten dat een diploma haalt op of boven het niveau dat past bij de vooropleiding. Daarbij is de volgende indeling aangehouden:

Tabel 1.2.3.2 Passend diploma

Vooropleiding	Niveau diploma
onbekend, Eng str, Bacculaureate, Europese school	2
praktijkonderwijs	1
geen vmbo diploma*	2
vmbo BL diploma of vm2 of LWT ¹	2
vmbo KL diploma	3
vmbo GL diploma	4
vmbo TL diploma	4
havo/vwo zonder diploma	4
havo/vwo met diploma	4
mbo niveau 1	2
mbo niveau 2	3
mbo niveau 3	4
mbo niveau 4	4
27 jaar en ouder of vbo	2

* er is voor deze groep een verschil tussen passende plaatsing en passend diploma: voor plaatsing in het eerste jaar is niveau 1 passend, op het moment van diploma/uitstroom is niveau 1 te laag

Studieduur

Het aantal jaar dat een student in het mbo staat ingeschreven.

Voortijdig schoolverlaten (vsv)

Hierbij is de berekeningswijze aangehouden volgens de Regeling resultaatafhankelijke bekostiging vsv mbo.¹

Een voortijdig schoolverlater is een persoon die:

- op 1 oktober aan het begin van het schooljaar (1-10-t) jonger is dan 22 jaar en op dat moment is ingeschreven aan een bekostigde vo- of mbo-opleiding en door de instelling voor bekostiging is aangemeld;
- per 1 oktober van het hierop volgende schooljaar (t+1) geen opleiding meer volgt;
- en geen (verlate) startkwalificatie (havo-, vwo-, mbo-2 diploma of hoger) heeft behaald in het betreffende schooljaar of al eerder.

Jongeren die op de teldatum van studiejaar (t+1) een mbo-diploma hebben behaald en als werkende geregistreerd staan in het register van het UWV worden niet als voortijdig schoolverlater geteld.

1.2.4

Gegevens scholen

Niveau²

Het mbo heeft opleidingen op vier niveaus:

- Entreeopleiding: bedoeld voor jongeren zonder diploma van een vooropleiding. Deze opleiding bereid jongeren voor op de arbeidsmarkt of doorstroom naar een niveau 2 opleiding.
- Basisberoepsopleiding (niveau 2): bereid studenten voor op uitvoerende werkzaamheden.

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0038562/2018-09-22>

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/middelbaar-beroepsonderwijs/opleidingen-niveaus-en-leerwegen-in-het-mbo>

- Vakopleiding (niveau 3): studenten leren werkzaamheden zelfstandig uit te voeren.
- Middenkaderopleiding (niveau 4): studenten leren werkzaamheden volledig zelfstandig uit te voeren. Studenten met een diploma op niveau 4 kunnen doorstromen naar een vervolgopleiding in het hbo.

Leerweg

Er zijn verschillende leerwegen in het mbo:

- Beroeps Opleidende Leerweg (bol): geeft praktijkervaring in de vorm van stages naast vastgestelde contacturen op school.
- Beroeps Begeleidende Leerweg (bbl): de student werkt vier dagen in de week en gaat daarnaast één dag per week naar school voor de theoretische vorming.
- OVO, derde leerweg³: Volwassen kunnen in de derde leerweg via een maatwerktraject een volwaardig mbo-diploma behalen. De opleidingen kennen geen wettelijke urennorm en houden zo optimaal mogelijk rekening met wat een student al weet en kan.
- Examendeelnemer: student die alleen staat ingeschreven om deel te nemen aan het examen. Dit betekent dat hij geen lessen volgt of stage loopt.

Type instelling

In de sector mbo zijn er verschillende typen instellingen⁴:

- Regionale opleidingscentra (roc): bieden een breed pakket van opleidingen in verschillende sectoren.
- Agrarische opleidingscentra (aoc): instellingen die opleidingen verzorgen op het gebied van voeding, natuur en milieu; zogeheten 'groene' opleidingen.
- Vakinstellingen: richten zich op opleidingen voor één beroepenveld binnen één sector, zoals scheepvaart, grafische sector of de voedingsindustrie.

³ <http://www.canonberoepsonderwijs.nl/De-derde-leerweg>

⁴ <https://www.mboraad.nl/het-mbo/feiten-en-cijfers/mbo-scholen>

2 Participatie

2.1 De studentpopulatie

- De mbo-populatie is licht toegenomen en de verdeling over niveaus is stabiel gebleven.
- Het aandeel bbl-studenten is weer iets verder gegroeid.
- Een groot deel van de studentpopulatie in de entreeopleiding bestaat uit studenten met een niet-westerse migratieachtergrond van de eerste generatie.

2.1.1 Populatiebeschrijving

De vorig jaar ingezette stijging van de totale populatie mbo-studenten zet dit jaar door.

De verdeling van studenten over de verschillende niveaus is in recente jaren redelijk stabiel. De sterke daling van het aandeel studenten op niveau 1 in 2014/2015 is te verklaren door de omvorming van niveau 1 tot entreeopleiding die alleen nog toegankelijk is voor studenten zonder afgeronde vooropleiding. Daarnaast is het aantal bedrijfsgerelateerde trajecten op niveau 1 afgebouwd.

In de studentpopulatie niveau 2 is een vergelijkbare, maar minder extreme, afname zichtbaar. Dit hangt waarschijnlijk samen met het vervallen van de drempelloze instroom op niveau 2, waardoor het in principe niet meer mogelijk is om zonder diploma op dit niveau in te stromen.

Tabel 2.1.1.1 totale mbo populatie naar niveau

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019vlp
niveau 1	4,1	2,9	2,7	2,7	2,9	3,3
niveau 2	22,1	20,3	18,8	17,7	17,2	17,0
niveau 3	27,2	26,9	27,0	26,6	26,2	24,9
niveau 4	46,6	49,9	51,5	53,0	53,8	54,9
Totaal n	511954	491515	483948	491850	496259	507459

Het aandeel studenten dat een opleiding volgt in de bbl is in 2017/2018 nog iets verder toegenomen.

Tabel 2.1.1.2 totale mbo populatie naar leerweg

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019vlp
BOL Voltijd	71,6	76,6	78,1	77,6	76,4	74,2
BBL	24,9	21,0	20,2	20,7	21,7	23,9
BOL Deeltijd	0,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Examendlnr	2,8	2,2	1,7	1,7	1,8	1,8
Totaal n	511954	491515	483948	491850	496259	507459

Deze toename is met name zichtbaar in de sectoren techniek en zorg & welzijn.

Tabel 2.1.1.3 Verdeling leerweg per sector, alleen bol en bbl

		2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019 voorlopig
		%	%	%	%	%	%
zorg & welzijn	BOL Voltijd	78,1	81,6	83,5	83,3	81,4	77,7
	BBL	21,9	18,4	16,5	16,7	18,6	22,3

techniek	BOL Voltijd	62,7	68,2	69,0	66,7	64,0	60,5
	BBL	37,3	31,8	31,0	33,3	36,0	39,5
economie	BOL Voltijd	80,5	83,8	84,1	84,6	85,3	84,9
	BBL	19,5	16,2	15,9	15,4	14,7	15,1
groen	BOL Voltijd	67,3	76,3	78,9	80,2	80,1	80,9
	BBL	32,7	23,7	21,1	19,8	19,9	19,1
combinatie	BOL Voltijd	80,8	85,8	87,4	81,8	81,7	80,7
	BBL	19,2	14,2	12,6	18,2	18,3	19,3

*exclusief bol deeltijd en examendeelnemers

Op niveau 1 zitten relatief veel studenten met een migratieachtergrond. Opvallend is de toename van het aandeel eerste generatie studenten met een niet-westerse migratieachtergrond in 2017/2018: deze groep vertegenwoordigt bijna 37 procent van de studentpopulatie in de entree.

Tabel 2.1.1.4 Verdeling herkomst per niveau (n 2017/18= 496.259)

		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
		%	n	%	n	%	n
niveau 1	geen migratie	50,9	10606	44,2	6397	42,3	5597
	westerse migratie	9,3	1941	10,0	1440	10,2	1352
	niet-westerse migratie, 1e gen	23,5	4896	24,0	3478	25,1	3327
	niet-westerse migratie 2e gen	16,4	3412	21,8	3150	22,4	2961
niveau 2	geen migratie	68,2	77009	67,2	67026	67,0	61014
	westerse migratie	6,4	7192	6,2	6221	6,1	5584
	niet-westerse migratie, 1e gen	9,7	10923	9,4	9345	8,8	7973
	niet-westerse migratie 2e gen	15,7	17769	17,2	17194	18,1	16437
niveau 3	geen migratie	75,3	104989	75,1	99170	74,8	97610
	westerse migratie	5,7	7944	5,5	7309	5,4	7021
	niet-westerse migratie, 1e gen	6,2	8706	6,2	8126	6,1	7940

	niet-westers e migratie 2e gen	12,7	17744	13,2	17455	13,8	17973
niveau 4	geen migratie	76,9	183577	76,9	188543	77,1	192035
	westers e migratie	6,0	14274	6,0	14606	5,9	14580
	niet-westers e migratie, 1e gen	4,3	10321	3,9	9664	3,6	8948
	niet-westers e migratie 2e gen	12,8	30651	13,2	32391	13,5	33596

Tabel 2.1.1.4 Verdeling herkomst per niveau - vervolg

		2016/2017		2017/2018		2018/2019 voorlopig	
		%	n	%	n	%	n
niveau 1	geen migratie	40,5	5330	35,5	5182	31,7	5227
	westerse migratie	9,7	1280	7,8	1145	6,4	1054
	niet-westerse migratie, 1e gen	29,0	3826	36,6	5349	44,0	7257
	niet-westerse migratie 2e gen	20,8	2739	20,1	2930	18,0	2965
niveau 2	geen migratie	66,6	57954	65,4	55763	63,3	54469
	westerse migratie	6,2	5381	6,3	5354	6,2	5335
	niet-westerse migratie, 1e gen	8,7	7592	9,1	7739	11,1	9565
	niet-westerse migratie 2e gen	18,4	16037	19,3	16467	19,4	16705
niveau 3	geen migratie	75,4	98695	75,7	98054	76,1	96109
	westerse migratie	5,2	6861	5,3	6872	5,4	6790
	niet-westerse migratie, 1e gen	5,7	7453	5,5	7115	5,7	7192
	niet-westerse migratie 2e gen	13,7	17891	13,5	17539	12,9	16245
niveau 4	geen migratie	77,0	200776	76,3	203612	75,7	210831
	westerse migratie	5,7	14905	5,8	15371	5,7	15860
	niet-westerse migratie, 1e gen	3,4	8899	3,3	8842	3,4	9526
	niet-westerse migratie 2e gen	13,9	36231	14,6	38925	15,2	42329

Tabel 2.1.1.5 Verdeling man/vrouw per niveau (n 2018/2019 voorlopig =507.459)

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
--	-----------	-----------	-----------	-----------

		%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	vrou w	40,6	9815	38,9	8108	38,4	5555	39,5	5227
	man	59,4	14369	61,1	12747	61,6	8910	60,5	8010
niveau 2	vrou w	36,4	44562	37,6	42496	37,6	37516	36,9	33614
	man	63,6	77902	62,4	70397	62,4	62270	63,1	57394
niveau 3	vrou w	51,2	73534	50,9	70945	50,9	67199	50,6	66017
	man	48,8	70119	49,1	68438	49,1	64861	49,4	64526
niveau 4	vrou w	51,3	120313	51,0	121682	50,8	124588	50,6	126047
	man	48,7	114396	49,0	117141	49,2	120616	49,4	123112

Tabel 2.1.1.5 Verdeling man/vrouw per niveau - vervolg

		2016/2017		2017/2018		2018/2019 voorlopig	
		%	n	%	n	%	n
niveau 1	vrou w	39,5	5204	37,7	5502	37,8	6232
	man	60,5	7971	62,3	9104	62,2	10271
niveau 2	vrou w	37,0	32151	37,5	31993	37,4	32227
	man	63,0	54813	62,5	53330	62,6	53847
niveau 3	vrou w	48,9	64026	47,5	61574	46,5	58808
	man	51,1	66874	52,5	68006	53,5	67528
niveau 4	vrou w	51,0	133129	51,6	137672	52,2	145404
	man	49,0	127682	48,4	129078	47,8	133142

2.2 Plaatsing/instroom

2.2.1 Instroom

De absolute instroom in het bekostigd mbo is na een daling in de afgelopen jaren in 2016/2017 weer licht toegenomen, deze stijging zet zich voort in 2017/2018.

Er stromen relatief en absoluut steeds minder studenten in op niveau 1 en 2. Dit is een vergelijkbare trend met het beeld van deze niveaus in de populatie. Zie paragraaf 2.1.1.

Het aandeel studenten dat instroomt op niveau 1 is in 2017/2018 weer toegenomen.

Tabel 2.2.1.1 Instroom naar niveau (n 2017/18=161.652)

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
niveau 1	9,2	7,3	7,1	7,1	7,8
niveau 2	28,3	25,8	24,4	23,3	22,4
niveau 3	22,1	21,5	22,6	22,5	21,7
niveau 4	40,3	45,3	45,9	47,2	48,0
Totaal n	169767	156013	155534	158793	161652

De instroom in bbl is na een aantal jaren van daling in recente jaren weer licht toegenomen.

Tabel 2.2.1.2 Instroom naar leerweg (n 2017/18=161.652)

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
BOL Voltijd	70,1	77,0	76,3	75,4	74,5
BBL	27,2	21,6	22,6	23,4	24,2
BOL Deeltijd	0,7	0,1	0,0	0,0	0,0
Examendlnr	2,1	1,3	1,1	1,1	1,3
Totaal n	169767	156013	155534	158793	161652

Het aandeel studenten dat instroomt in de sector groen is in 2017/2018 nog verder gedaald. Opvallend is dat ook de relatieve instroom in technische opleidingen vanaf 2016/2017 na jaren van stijging nu weer is gedaald. De instroom in een combinatie opleiding is juist toegenomen.

Tabel 2.2.1.3 Instroom naar sector (n 2017/18 = 161.652) ⁵

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
zorg & welzijn	31,9	30,7	29,6	30,6	31,6
techniek	23,5	26,6	27,7	25,2	24,3
economie	32,5	33,3	33,4	33,0	31,7
groen	6,3	5,4	5,3	4,9	4,5
combinatie	5,8	4,0	4,0	6,4	8,0
Totaal n	169767	156013	155534	158793	161652

De daling van instroom in de sector techniek is voor een deel toe te schrijven aan niveau 1, omdat alle opleidingen op niveau 1 (entreeopleidingen) in 2017/2018 onder de brede sector 'combinatie' vallen. Op niveau 2 is het aandeel instromers in een technische opleiding de afgelopen jaren behoorlijk stabiel, op niveau 3 is het toegenomen en op niveau 4 daalt het licht.

Tabel 2.2.1.4 Percentage instromers in sector techniek MBO, naar niveau (n 2017/18 =161.652)

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
	%	%	%	%	%
niveau 1	12,3	37,8	43,4	8,5	0
niveau 2	31	30,5	31,4	31,9	31,6
niveau 3	13,4	17,8	19,5	24,6	26,6
niveau 4	26,5	26,8	27,4	24,6	23,8
Totaal	23,5	26,6	27,7	25,2	24,3

⁵ De sector werd tot 1-8-2015 bepaald obv het kenniscentrum dat bij een kwalificatie hoort. Na die datum hebben de kenniscentra hun wettelijke taken overgedragen aan de SBB waarmee de relatie kwalificatie-kenniscentrum is vervallen. Vanaf 1-8-2015 is mbv de omzettingstabel van de SBB (overzicht van hks crebonrs per 01082015 met de corresponderende "oude" crebonummers) een kenniscentrum toegekend. Bij twijfel is de verantwoordingsinformatie van het betreffende kwalificatiedossier geraadpleegd. Indien meerdere kenniscentra betrokken waren bij de totstandkoming van het kwalificatiedossier en deze kenniscentra verschillende sectoren vertegenwoordigden dan werd de sector vastgesteld als: "combinatie van sectoren". Waarschijnlijk zijn juist bij de (brede) entreeopleidingen meerdere kenniscentra betrokken, waardoor die opleidingen vallen onder 'combinatie'.

Iets meer dan een vijfde van de instromers in de sector zorg & welzijn is man. In de sector techniek is dit precies andersom: daar is ruim 81 procent van de instromers man.

Tabel 2.2.1.5 Percentage mannelijke instromers mbo, naar sector

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	18,6	54155	19,5	47906	19,2	45977	20,4	48526	20,7	51098
techniek	82,1	39961	79,2	41547	78,2	43084	81,6	39959	81,2	39235
economie	58,5	55126	58,1	51979	58,4	51979	58,8	52444	59,1	51170
groen	58,1	10639	53,4	8362	53,0	8288	53,5	7738	51,3	7248
combinatie	64,1	9886	67,0	6219	67,3	6206	59,6	10126	61,9	12901
Totaal	51,6	169767	52,0	156013	52,4	155534	52,6	158793	52,2	161652

Sinds 2013/2014 is het aandeel studenten dat instroomt vanuit de havo of vwo, al dan niet met diploma, afgenomen.

Tabel 2.2.1.6 Instroom naar vooropleiding

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	3,2	2,9	2,6	2,8	2,9
pro	2,5	2,6	2,6	2,8	3,0
geen vmbo dip	7,8	7,6	7,0	7,0	7,4
vmbo BL dip of vm2 of LWT	15,3	16,2	16,3	15,9	15,5
vmbo KL dip	17,6	19,5	20,4	20,7	20,5
vmbo GL dip	3,9	4,4	4,5	4,4	4,3
vmbo TL dip	25,8	28,5	29,0	28,8	28,1
havo/vwo z dip	3,4	3,2	3,0	2,8	2,8
havo/vwo m dip	4,3	4,6	4,3	3,9	3,6
27 en ouder of vbo	16,3	10,6	10,4	11,0	11,9
Totaal n	169767	156013	155534	158793	161652

Het aandeel nieuwkomers dat instroomt in het mbo is na een aantal jaren van daling weer aan het stijgen. De trend is hetzelfde op alle niveaus. Opvallend is het hoge aandeel nieuwkomers op niveau 1. Mogelijk worden nieuwkomers daar geplaatst omdat ze de taal nog niet goed beheersen. In 2017/2018 komen de grootste aantallen nieuwkomers uit Syrië, Eritrea, Nederlandse Antillen, Somalië, Polen, Ethiopië, Afghanistan, Suriname, Irak en Aruba. De herkomst van de groep nieuwkomers is dus divers.

Tabel 2.2.1.7 Percentage instromende nieuwkomers mbo, naar niveau

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	14,3	15694	15,7	11433	17,4	10988	21,3	11207	29,6	12618
niveau 2	2,9	47988	2,4	40300	1,9	37953	2,2	36999	2,6	36285
niveau 3	1,3	37588	1,3	33540	1,0	35142	1,0	35654	1,3	35132
niveau 4	1,0	68497	0,9	70740	0,8	71451	0,7	74933	0,9	77617
Totaal	2,8	169767	2,5	156013	2,3	155534	2,6	158793	3,6	161652

Van deze groepen nieuwkomers stroomden met name leerlingen uit Eritrea, Somalië en Ethiopië de afgelopen zes jaren minder vaak in op een niveau 3- of 4-opleiding.

Tabel 2.2.1.8 Verdeling instroom nieuwkomers mbo in de afgelopen 6 jaar (2012/2013 t/m 2017/2018), naar geboorteland

	niveau 1		niveau 2		niveau 3		niveau 4	
	%	n	%	n	%	n	%	n
Suriname	22,3	343	34,3	529	23,4	361	20,0	308
Ethiopië	80,7	343	13,9	59	2,8	12	2,6	11
Irak	56,0	641	22,0	252	7,8	89	14,2	162
Aruba	25,3	200	20,8	164	17,2	136	36,7	290
Somalia	80,6	1688	14,6	306	2,4	50	2,4	51
Afghanistan	66,2	956	20,1	290	4,1	59	9,6	139
Nederlandse Antillen	30,0	1334	29,7	1324	17,3	769	23,0	1024
Polen	69,9	1400	20,7	415	4,7	94	4,6	93
Eritrea	92,3	1119	5,7	69	1,2	15	0,7	9

Tabel 2.2.1.9 Gemiddelde leeftijd instromers mbo, naar niveau

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	gem	n	gem	n	gem	n	gem	n	gem	n
niveau 1	24,9	15694	21,3	11433	21,2	10988	20,7	11207	20,1	12618
niveau 2	22,3	47988	20,0	40300	19,5	37953	20,2	36999	20,1	36285
niveau 3	23,1	37588	22,2	33540	22,2	35142	22,2	35654	22,6	35132
niveau 4	19,3	68497	18,9	70740	18,8	71451	18,8	74933	18,9	77617
Totaal	21,5	169767	20,0	156013	19,9	155534	20,0	158793	20,1	161652

Niet op alle studies in de sector techniek is sprake van een daling van het leerlingenaantal. Zo neem het aantal leerlingen mobiliteitstechniek en bouwkunde toe.

Tabel 2.2.1.10 Aantal leerlingen per subgroep in de sector techniek, 2013-2018

	2013	2014	2015	2016	2017
	n	n	n	n	n
Bouwkunde	3095	3120	3363	3550	3884
Elektrotechniek	4407	4732	4883	4893	4788
Mobiliteitstechniek	3618	3880	4082	4255	4296
Werktuigbouwkunde	3816	4028	4110	3897	3722

2.2.2

Passende plaatsing

Het aandeel studenten dat op niveau wordt geplaatst is in 2017/2018 iets gedaald: 69 procent van de instromers in het mbo wordt geplaatst op het niveau dat op basis van zijn of haar vooropleiding mag worden verwacht. Er worden ten opzichte van eerdere jaren wel vaker studenten boven het verwachte niveau geplaatst. Studenten met een niet westerse migratieachtergrond van de tweede generatie worden relatief vaak op niveau geplaatst, terwijl studenten met een niet westerse migratieachtergrond van de eerste generatie relatief vaak onder het verwachte niveau instromen.

Tabel 2.2.2.1 Passende plaatsing naar herkomst (n 2017/18=161.652)

	2013/2014			2014/2015			2015/2016		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
geen migratie	63,1	18,8	18,0	68,2	15,2	16,5	68,8	14,2	17,0
westerse migratie	61,6	17,4	21,0	66,1	14,1	19,8	67,1	14,1	18,8
niet-westerse migratie, 1e gen	59,3	20,5	20,3	63,8	16,5	19,7	62,7	17,1	20,3
niet-westerse migratie 2e gen	70,7	10,7	18,6	74,4	8,0	17,6	75,4	7,7	16,9
Totaal	63,7	17,8	18,5	68,7	14,2	17,1	69,3	13,4	17,3

Tabel 2.2.2.1 passende plaatsing naar herkomst - vervolg

	2016/2017			2017/2018		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
geen migratie	69,8	12,1	18,1	69,1	10,9	19,9
westerse migratie	69,2	11,0	19,8	67,8	9,6	22,6
niet-westerse migratie, 1e gen	61,9	19,2	18,9	60,0	20,0	20,0

niet-westerse migratie 2e gen	75,5	6,8	17,8	73,5	6,1	20,4
Totaal	70,1	11,7	18,2	69,1	10,8	20,2

Hoe hoger het eindexamencijfer, hoe vaker een student op of boven het verwachte niveau wordt geplaatst.

Tabel 2.2.2.2 Passende plaatsing naar gemiddeld eindexamencijfer (n 2017/18=118.605)*

	2013/2014			2014/2015			2015/2016		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
tot 6,5	69,2	19,6	11,2	72,4	16,6	11,0	72,7	16,0	11,3
6,5 tot 7,5	73,4	15,2	11,4	76,5	12,4	11,1	77,6	11,5	10,9
7,5 en hoger	72,8	10,9	16,3	78,7	9,0	12,3	80,7	8,3	11,0

* slechts van een deel van de studenten is een examencijfer beschikbaar

Tabel 2.2.2.2 Passende plaatsing naar gemiddeld eindexamencijfer - vervolg

	2016/2017			2017/2018		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
tot 6,5	74,8	13,5	11,8	73,6	12,5	13,9
6,5 tot 7,5	77,4	9,7	12,9	76,4	8,7	14,9
7,5 en hoger	76,2	7,4	16,5	78,9	5,1	16,0

* slechts van een deel van de studenten is een examencijfer beschikbaar

Vrouwen worden vaker op of boven het verwachte niveau geplaatst dan mannen.

Tabel 2.2.2.3 Passende plaatsing naar geslacht (n 2017/18=118.605)

	2013/2014			2014/2015			2015/2016		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
vrouw	65,3	14,0	20,7	69,9	10,7	19,4	69,8	10,4	19,9
man	62,3	21,3	16,5	67,6	17,4	15,0	68,8	16,2	15,0
Totaal	63,7	17,8	18,5	68,7	14,2	17,1	69,3	13,4	17,3

Tabel 2.2.2.3 Passende plaatsing naar geslacht - vervolg

	2016/2017			2017/2018		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
vrouw	70,6	8,5	20,9	68,8	7,7	23,5
man	69,7	14,5	15,8	69,3	13,6	17,2

Totaal	70,1	11,7	18,2	69,1	10,8	20,2
--------	------	------	------	------	------	------

Nieuwkomers worden minder vaak passend geplaatst dan niet-nieuwkomers.

Tabel 2.2.2.4 Passende plaatsing nieuwkomers (n 2017/18=118.605)

	2013/2014			2014/2015			2015/2016		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
geen nieuwkomer	63,9	17,5	18,6	68,8	14,0	17,2	69,5	13,1	17,4
nieuwkomer	59,2	27,0	13,8	63,4	23,1	13,5	61,0	26,0	13,0
Totaal	63,7	17,8	18,5	68,7	14,2	17,1	69,3	13,4	17,3

Tabel 2.2.2.4 Passende plaatsing nieuwkomers - vervolg

	2016/2017			2017/2018		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
geen nieuwkomer	70,4	11,2	18,4	69,4	10,1	20,5
nieuwkomer	61,2	27,2	11,7	59,5	28,1	12,4
Totaal	70,1	11,7	18,2	69,1	10,8	20,2

Studenten waarvan de ouders maximaal een niveau 2 opleiding hebben afgerond worden iets vaker geplaatst boven het niveau dat op grond van de vooropleiding wordt verwacht. Dit blijft overeind als er wordt gecorrigeerd voor andere achtergrondkenmerken (zie Tabel 2.2.2.6).

Tabel 2.2.2.5 Passende plaatsing naar opleiding ouders

	2013/2014			2014/2015			2015/2016		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Opleiding onbekend	54,5	19,8	25,8	59,5	15,8	24,8	59,2	15,3	25,5
max. mbo2	70,8	14,9	14,3	74,6	12,1	13,3	75,5	11,1	13,5
mbo 3-4	70,2	17,6	12,3	73,5	14,4	12,1	74,2	13,6	12,3
hbo ad/ba	71,5	16,7	11,8	74,9	13,4	11,7	75,8	12,5	11,7
wo ba/ma & hbo ma	72,1	16,5	11,4	76,4	12,8	10,8	77,2	12,0	10,8

*let op: bij een groot deel van de studenten is het opleidingsniveau van de ouders onbekend
NB: Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen IvHO op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Tabel 2.2.2.5 Passende plaatsing naar opleiding ouders - vervolg

	2016/2017			2017/2018		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
Opleiding onbekend	60,2	14,0	25,8	59,0	13,1	27,9
max. mbo2	75,9	9,6	14,5	74,3	8,4	17,3
mbo 3-4	75,2	11,1	13,7	74,0	10,6	15,5
hbo ad/ba	76,3	10,5	13,2	76,5	9,4	14,1
wo ba/ma & hbo ma	77,5	9,7	12,9	77,5	9,2	13,3

*let op: bij een groot deel van de studenten is het opleidingsniveau van de ouders onbekend
 NB: Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen IvHO op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Tabel 2.2.2.6 Logistische regressie plaatsing op of boven het verwachte niveau

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	geslacht	-0,361	0,031	135,644	1	0,000	0,697
	OL10	-0,083	0,005	258,624	1	0,000	0,921
	w_alloch	0,372	0,056	44,727	1	0,000	1,451
	nw_alloch	1,034	0,038	734,874	1	0,000	2,812
	techniek	-0,299	0,043	47,667	1	0,000	0,741
	economie	-0,677	0,035	373,074	1	0,000	0,508
	groen	0,369	0,073	25,741	1	0,000	1,446
	combinatie	1,764	0,573	9,466	1	0,002	5,834
	BBL	-1,368	0,273	25,151	1	0,000	0,255
	BOLdt	-0,825	0,273	9,091	1	0,003	0,438
	niv2	-0,133	0,538	0,061	1	0,805	0,876
	niv3	-0,152	0,538	0,079	1	0,778	0,859
	niv4	20,004	181,385	0,012	1	0,912	487042947,224
	CE_alle_vakken	0,621	0,021	852,384	1	0,000	1,862
	oo_mbo34	-0,254	0,029	78,783	1	0,000	0,775
	oo_hbo	-0,645	0,039	276,584	1	0,000	0,524
	oo_wo_hbo_ma	-0,815	0,061	178,359	1	0,000	0,443
Constant	0,335	0,628	0,285	1	0,594	1,398	

a. Variable(s) entered on step 1: geslacht, OL10, w_alloch, nw_alloch, techniek, economie, groen, combinatie, BBL, BOLdt, niv2, niv3, niv4, CE_alle_vakken, oo_mbo34, oo_hbo, oo_wo_hbo_ma.

NB: Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen IvHO op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

2.2.3

Directe instroom

De percentages in onderstaande tabellen zijn berekend ten opzichte van de totale instroom in het mbo, dus het aandeel van de instromers in het mbo dat een jaar eerder in het voortgezet onderwijs stond ingeschreven. Dat is niet hetzelfde als het aandeel vo-leerlingen dat direct uitstroomt naar het mbo.

Het aandeel studenten dat indirect instroomt (categorie overig of onbekend in Tabel 2.2.3.1) is de afgelopen jaren afgenomen, maar lijkt zich te stabiliseren. De directe instroom vanuit het vo nam tot 2016/2017 toe. Ook het aandeel studenten dat rechtstreeks uit het speciaal onderwijs instroomt is de afgelopen jaren gestegen, maar lijkt zich te stabiliseren.

Tabel 2.2.3.1 Directe instroom vanuit verschillende sectoren, in percentages

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
direct uit so	1,9	2,2	2,3	2,3	2,2
direct uit vo	57,7	62,5	64,0	64,2	63,9

direct uit pro	1,6	1,6	1,7	1,9	2,0
direct uit vavo		1,2	1,1	1,1	1,1
direct uit nbi mbo		0,3	0,4	0,4	0,4
direct uit nbo vo/vavo	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
overig of onbekend	38,8	32,1	30,4	30,2	30,3
Totaal n	169767	156013	155534	158793	161652

In onderstaande tabellen is ook directe instroom vanuit praktijkonderwijs meegenomen in directe instroom vo-mbo.

Tabel 2.2.3.2 toont het aandeel directe instroom in het mbo vanuit het vo. Dus 65,2 procent van de vrouwelijke studenten die in 2017/2018 instromen in het mbo komt direct uit het voortgezet onderwijs.

In 2012/2013 stroomden mannen vaker direct in vanuit het voortgezet onderwijs dan vrouwen, maar in de jaren daarna is die verhouding omgedraaid en stromen vrouwen vaker direct in vanuit het vo. In 2017/2018 is dit weer omgedraaid. Het verschil tussen mannen en vrouwen is niet groot.

Tabel 2.2.3.2 Directe instroom vo-mbo naar geslacht

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
vrouw	59,3	82097	64,3	74896	66,0	74086	66,2	75269	65,2	77247
man	59,3	87670	64,0	81117	65,5	81447	65,9	83524	66,6	84405
Totaal	59,3	169767	64,1	156013	65,7	155533	66,1	158793	66,0	161652

In eerdere jaren stroomde de tweede generatie studenten met een niet-westerse migratieachtergrond vaker direct in vanuit het vo dan studenten met een andere achtergrond. Dat aandeel is de afgelopen jaren gestegen, maar in recente jaren is het verschil met geen migratieone studenten veel kleiner geworden.

Tabel 2.2.3.3 Directe instroom vo-mbo naar herkomst

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen migratie	61,5	122942	66,7	112742	67,9	113375	68,1	115619	68,0	115746
westerse migratie	51,9	11186	56,1	9998	59,6	9619	60,5	9752	61,4	9906
niet-westerse migratie, 1e gen	30,3	12922	34,7	10340	35,3	9573	35,6	9746	37,7	11501
niet-westerse migratie 2e gen	67,5	22717	68,4	22933	70,3	22967	70,9	23676	71,2	24499
Totaal	59,3	169767	64,1	156013	65,7	155534	66,1	158793	66,0	161652

De directe instroom op niveau 1 is de afgelopen jaren sterk gestegen, dit hangt mogelijk samen met de invoering van de entreeopleiding en de afbouw van bedrijfsgerelateerde trajecten op dit niveau. Opvallend is de relatief lage directe instroom vanuit het vo naar niveau 3, maar dit heeft er waarschijnlijk mee te maken dat niveau 3 toegankelijk is voor leerlingen met een vmbo-k, vmbo-g of vmbo-t diploma, maar die diploma's kwalificeren ook voor niveau 4. De instroom in niveau 3 zal grotendeels bestaan uit indirecte instroom van studenten vanuit niveau 2. De directe instroom vanuit het vo is het hoogst op niveau 4.

Tabel 2.2.3.4 Directe instroom vo-mbo, naar niveau

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	39,0	15694	47,5	11433	48,9	10988	53,0	11207	55,3	12618
niveau 2	57,6	47988	64,4	40300	67,2	37953	65,4	36999	66,2	36285
niveau 3	50,2	37588	54,1	33540	54,9	35142	54,7	35654	53,2	35132
niveau 4	70,1	68497	71,4	70740	72,9	71451	73,7	74933	73,3	77617
Totaal	59,3	169767	64,1	156013	65,7	155534	66,1	158793	66,0	161652

Studenten met een lager gemiddeld eindexamencijfer stromen relatief minder vaak direct door van het vo naar het mbo.

Tabel 2.2.3.5 Directe instroom vo-mbo naar eindexamencijfer

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
tot 6,5	78,1	70886	76,3	68410	75,9	66328	77,5	70028	77,1	69465
6,5 tot 7,5	81,3	37502	82,3	40956	83,8	44390	82,6	43484	82,4	43427
7,5 en hoger	78,6	3586	83,8	4599	86,7	5606	85,4	4927	86,2	5713
Totaal	79,2	111974	78,8	113965	79,4	116324	79,7	118439	79,5	118605

*slechts van een deel van de studenten is een eindexamencijfer beschikbaar

Studenten met een havo- of vwo-diploma stromen minder vaak direct door vanuit het vo dan studenten met een andere vooropleiding. Dit wijst er op dat zij vaker via een omweg in het mbo terecht komen. Studenten vanuit vmbo-b, vm2 of LWT stromen minder vaak rechtstreeks in het mbo in dan studenten met een vmbo-opleiding op een ander niveau.

Tabel 2.2.3.6 Directe instroom vo-mbo naar vooropleiding

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	0,5	5405	0,3	4475	0,4	4113	5,6	4449	0,3	4661
pro	63,9	4179	63,4	4052	65,6	4045	64,8	4455	67,9	4820
geen vmbo dip	54,0	13295	48,3	11801	48,6	10933	50,8	11050	56,4	12032
vmbo BL dip of vm2 of LWT	70,4	25935	72,8	25340	74,0	25296	74,3	25169	75,1	24991
vmbo KL dip	78,8	29846	80,4	30496	81,2	31663	82,0	32798	82,4	33167
vmbo GL dip	86,6	6541	87,1	6788	89,2	6923	88,0	6951	88,8	6881
vmbo TL dip	84,6	43814	84,5	44411	85,3	45088	86,0	45769	86,5	45471
havo/vwo z dip	80,5	5698	75,7	4998	77,9	4629	77,4	4506	79,9	4527
havo/vwo m dip	22,5	7305	21,7	7114	23,8	6646	25,4	6218	23,4	5878
27 en ouder of vbo	0,0	27749	0,0	16538	0,0	16198	0,0	17428	0,0	19224
Totaal	59,3	169767	64,1	156013	65,7	155534	66,1	158793	66,0	161652

3 Prestaties

3.1 Doorstroom en uitval

- Ongeveer een kwart van de studenten stroomt (zowel gediplomeerd als ongediplomeerd) op van niveau 2 of 3 naar een hoger niveau.
- Vrouwen stromen vaker door dan mannen. Verschil nam af, maar is afgelopen jaren weer toegenomen.
- Mannen, studenten met een migratieachtergrond en studenten uit apc-gebieden stromen vaker uit zonder diploma.

3.1.1 Opstroom

De percentages in onderstaande tabellen bevatten zowel gediplomeerde als ongediplomeerde opstroom. In totaal stroomt ruim een kwart van de studenten door van niveau 2 of 3 naar een hoger niveau. Dit aandeel is na jaren van lichte toename in 2016/2017 iets gedaald.

We zien meer opstroom van niveau 2 naar niveau 3, dan van niveau 3 naar niveau 4.

Tabel 3.1.1.1 Opstroom vanuit niveau 2 en 3, naar niveau

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 2	29,5	77245	30,7	72206	33,5	66711	34,4	63263	32,9	60396	32,0	59510
niveau 3	21,5	97798	21,8	94490	21,6	88856	21,9	90612	21,7	91328	21,1	90723
Totaal	25,0	175043	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875	26,1	151724	25,4	150233

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

Vrouwen stromen relatief vaker door vanuit niveau 2 of 3 naar een hoger niveau dan mannen. Dit verschil nam in eerdere jaren af, maar is in de afgelopen jaren weer groter geworden.

Tabel 3.1.1.2 Opstroom vanuit niveau 2 en 3, naar geslacht

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
vrouw	25,4	78164	25,8	75940	27,0	70999	28,2	70098	28,0	67775
man	24,7	96879	25,5	90756	26,4	84568	26,1	83777	24,6	83949
Totaal	25,0	175043	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875	26,1	151724

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

Studenten van de tweede generatie met een-niet westerse achtergrond stromen vaker op vanuit niveau 2 en 3 dan studenten met een andere achtergrond. Maar de verschillen zijn de afgelopen jaren minder groot geworden.

Tabel 3.1.1.3 Opstroom vanuit niveau 2 en 3 naar herkomst

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen migratie	24,7	127058	25,3	120179	26,4	111535	26,4	110302	25,6	108917

westerse migratie	24,5	10070	25,0	9457	27,3	8648	28,5	8411	25,3	8209
niet-westerse migratie, 1e gen	22,7	12654	24,6	11916	25,9	10911	25,2	10398	26,1	9795
niet-westerse migratie 2e gen	28,2	25261	28,1	25144	28,3	24473	30,0	24764	28,9	24803
Totaal	25,0	175043	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875	26,1	151724

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

Studenten die als nieuwkomer in het mbo zijn ingestroomd, stromen iets minder vaak op naar een hoger niveau, dan studenten die niet als nieuwkomer zijn ingestroomd. Het verschil is in de afgelopen jaren kleiner geworden en in 2016/2017 is het aandeel studenten dat opstroomt vrijwel gelijk.

Tabel 3.1.1.4 Opstroom vanuit niveau 2 en 3, uitgesplitst naar studenten die als nieuwkomer zijn ingestroomd

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen nieuwkomer	25,1	170734	25,7	162085	26,7	151066	27,0	149474	26,1	147388
nieuwkomer	23,7	4309	24,6	4611	25,5	4501	26,7	4401	25,9	4336
Totaal	25,0	175043	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875	26,1	151724

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

Het aandeel doorstromers vanuit niveau 2 en 3 is in de sectoren groen en techniek relatief laag, terwijl in deze sectoren wel opleidingen op alle niveaus worden aangeboden. In de sector economie stromen studenten relatief vaak door naar een opleiding op een hoger niveau. Bijna 40 procent van de studenten in de sector combinatie stroomt door naar een opleiding op hoger niveau.

Tabel 3.1.1.5 Opstroom vanuit niveau 2 en 3, naar sector

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	23,7	58505	23,8	56429	24,7	51983	26,2	50617	25,4	49519
techniek	21,6	46065	23,1	41919	23,9	39967	23,2	40706	21,4	43006
economie	30,0	60875	30,7	58791	32,2	54534	32,0	53316	31,9	50187
groen	17,7	9430	16,8	9292	17,7	8801	19,8	8957	20,9	8966
combinatie	22,6	168	20,4	265	16,0	282	14,7	279	39,1	46
Totaal	25,0	175043	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875	26,1	151724

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit t.o.v. alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het mbo zitten

In de tabellen hieronder is de opstroom uitgesplitst naar opstroom vanuit niveau 2 naar een hoger niveau (Tabel 3.1.1.6) en opstroom vanuit niveau 3 (Tabel 3.1.1.7). De opstroom vanuit niveau 2 naar een hoger niveau is de afgelopen jaren gestegen van 27 procent naar ruim een derde vorig jaar. In 2016/2017 is de opstroom licht gedaald. De opstroom vanuit niveau 3 is meer stabiel en ligt al jaren rond 21-22 procent.

De opstroom vanuit niveau 2 is het hoogst in de sectoren economie en zorg & welzijn. De opstroom vanuit niveau 3 laat een vergelijkbaar beeld zien.

Tabel 3.1.1.6 Opstroom vanuit niveau 2, naar sector

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	34,6	17441	34,1	17163	39,1	15709	39,4	14457	34,5	14955
techniek	25,7	28045	27,9	24620	29,7	22005	30,1	20891	29,4	19932
economie	31,1	27591	31,8	26484	34,8	25254	35,9	24227	35,0	22102
groen	23,6	4008	25,3	3761	24,9	3485	29,5	3467	31,9	3361
combinatie	21,9	160	20,2	178	16,3	258	17,2	221	39,1	46
Totaal	29,5	77245	30,7	72206	33,5	66711	34,4	63263	32,9	60396

*aantal studenten niveau 2 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit t.o.v. alle studenten niveau 2 jaar t die op t+1 nog in het mbo zitten

Tabel 3.1.1.7 Opstroom vanuit niveau 3, naar sector

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	19,1	41064	19,3	39266	18,5	36274	21,0	36160	21,4	34564
techniek	15,2	18020	16,2	17299	16,8	17962	15,9	19815	14,5	23074
economie	29,0	33284	29,8	32307	29,9	29280	28,8	29089	29,4	28085
groen	13,3	5422	11,0	5531	13,1	5316	13,7	5490	14,3	5605
combinatie	37,5	8	20,7	87	12,5	24	5,2	58		0
Totaal	21,5	97798	21,8	94490	21,6	88856	21,9	90612	21,7	91328

*aantal studenten niveau 3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit t.o.v. alle studenten niveau 2 jaar t die op t+1 nog in het mbo zitten

Studenten met hoger opgeleide ouders stromen vaker door naar een hoger niveau.

Tabel 3.1.1.8 Opstroom vanuit niveau 2 en 3, naar opleiding ouders (weegfactor aan)

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
max. mbo2	12,4	33168	13,0	27174	13,2	24587	14,8	24209	11,8	23618
mbo 3-4	15,3	34534	14,4	29133	15,1	28010	15,1	27534	14,0	26443
hbo ad/ba	17,5	8421	17,1	8511	15,8	7501	20,1	7947	17,3	7154
wo ba/ma & hbo ma	18,4	2873	20,7	2646	15,9	2666	19,1	2303	20,3	2150

NB: Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen IvHO op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

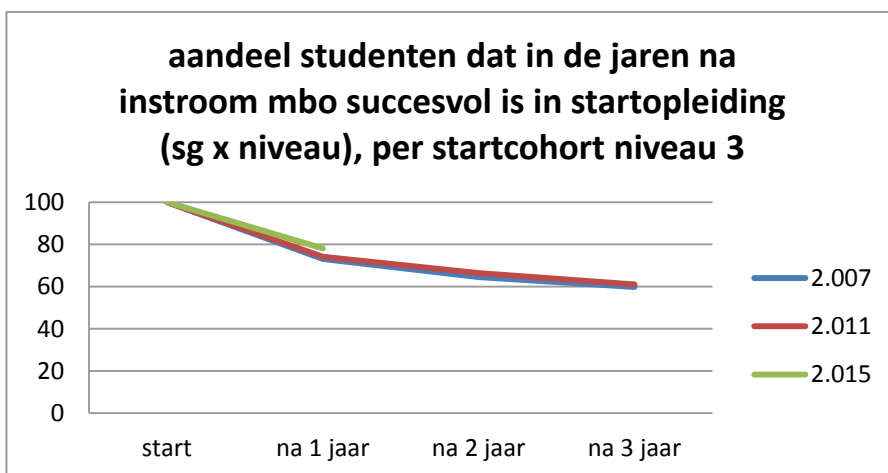
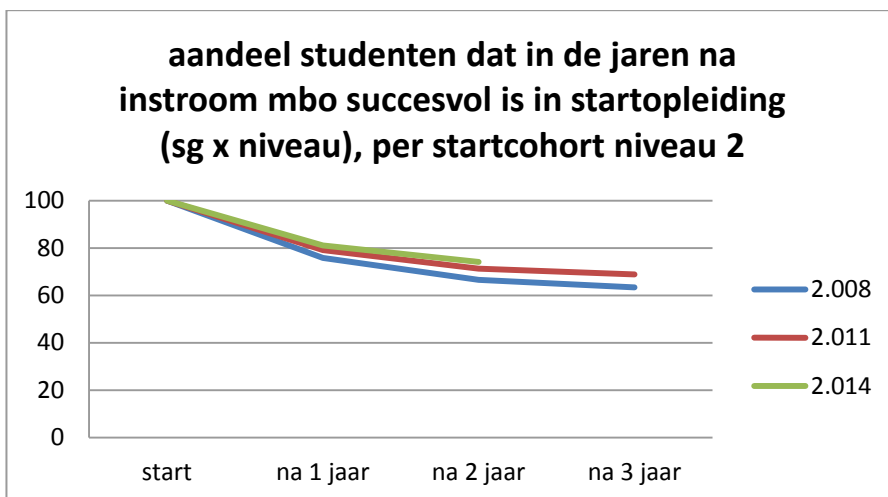
3.1.2

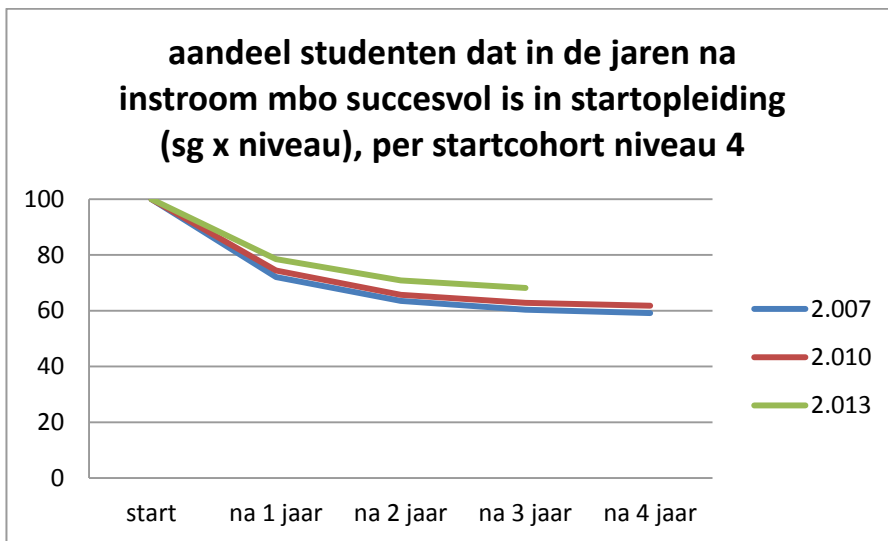
Uitval uit opleiding

In onderstaande figuren is uitval gedefinieerd als uitval uit de opleiding. Daarbij is de inschrijving op subgroep en niveau in de jaren na instroom in het mbo vergeleken met de subgroep en niveau in het eerste jaar van inschrijving in het mbo. Dit is een behoorlijk strikte definitie. Als een student uitvalt en later weer terugkeert in dezelfde opleiding (subgroep x niveau), wordt deze nog steeds geteld als uitvaller. Het gaat dus om studenten die zonder onderbrekingen op dezelfde opleiding blijven

ingeschreven. Een student wordt geteld als 'succesvol' als hij in t+x staat ingeschreven op dezelfde opleiding (sg x niv), op dezelfde opleiding op een hoger niveau (zelfde sg, hoger niveau) of als hij een diploma heeft gehaald op de startopleiding.

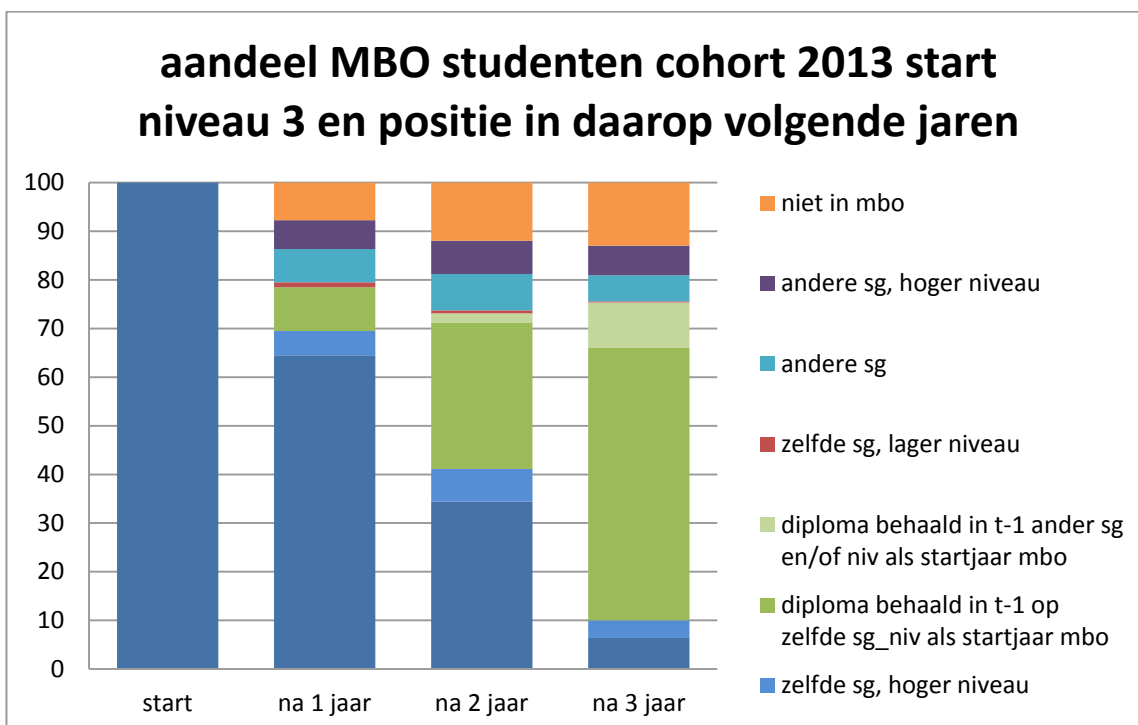
Een startcohort bestaat uit de studenten die voor het eerste jaar in het MBO staan ingeschreven.

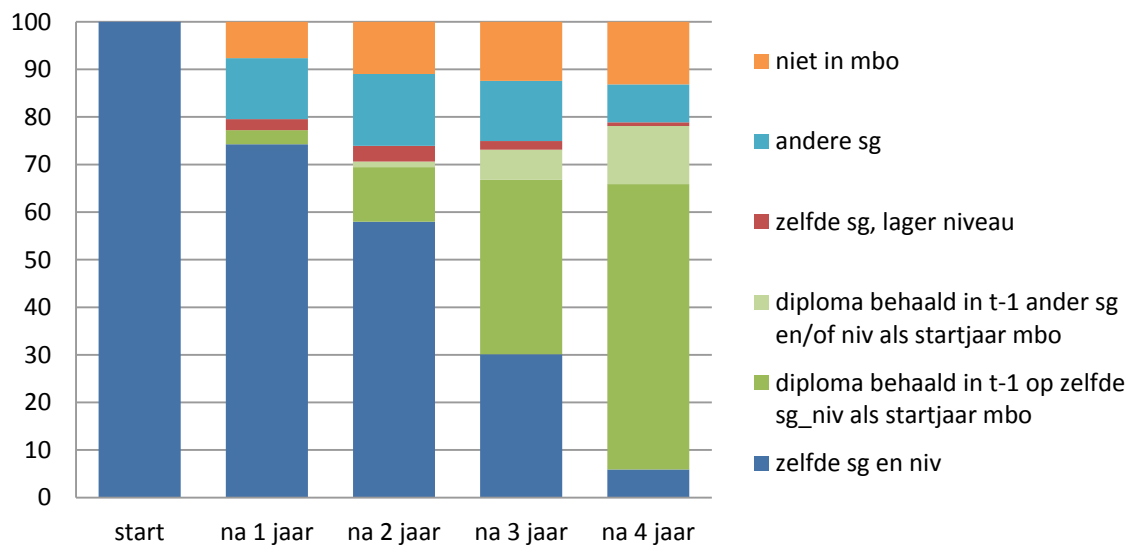

Het aandeel studenten dat in de jaren na instroom uitvalt uit de opleiding is op alle niveaus behoorlijk hoog; na één jaar is ongeveer 20 procent van de studenten uitgevallen. Deze studenten zijn uitgestroomd uit het bekostigd mbo of gewijicht naar een andere opleiding en/of niveau.

In onderstaande figuren is voor het laatste cohort dat we volledig kunnen volgen uitgesplitst of het gaat om uitval uit het mbo, diploma behaald of een switch naar een andere opleiding of niveau. Bij het cohort dat start op niveau 3, is de uitval deels te verklaren door een switch naar een andere opleiding. Drie jaar na de start van de opleiding is ongeveer 13 procent ongediplomeerd uitgestroomd uit het mbo, de overige studenten zitten nog op dezelfde opleiding, hebben een diploma gehaald of volgen een andere opleiding dan waarin ze gestart zijn.

aandeel MBO studenten cohort 2012 start niveau 4 en positie in daarop volgende jaren

3.1.3

Uitstroom zonder diploma

In Tabel 3.1.3.1 wordt de groep studenten die uitstroomt met een diploma vergeleken met de groep die uitstroomt zonder diploma. Evenals in eerdere jaren stromen mannen, studenten met een allochtone achtergrond en studenten uit apc-gebieden vaker uit zonder diploma.

De uitstroom zonder diploma is hoger in de sectoren economie en combinatie dan in andere sectoren. BBL-studenten en examendeelnemers stromen vaker uit met een diploma dan studenten in een BOL opleiding. Ook studenten in lagere niveaus stromen vaker uit zonder diploma.

Het gemiddeld eindexamencijfer lijkt weinig verschil te maken voor het al dan niet uitstromen zonder diploma.

Tabel 3.1.3.1 Kenmerken mbo uitstroompopulatie uitgesplitst naar geen/wel diploma 2016/17 (n=157.243)

		geen diploma	wel diploma
		%	%
geslacht	vrouw	13,1	86,9
	man	19,4	80,6
herkomst	geen migratie	14,4	85,6
	westerse migratie	22,0	78,0
	niet-westerse migratie, 1e gen	19,7	80,3
	niet-westerse migratie 2e gen	22,7	77,3
apcg	geen	14,8	85,2
	wel	20,5	79,5
sector	zorg & welzijn	13,8	86,2
	techniek	15,8	84,2
	economie	17,3	82,7
	groen	11,7	88,3
	combinatie	46,2	53,8
leerweg	BOL Voltijd	17,7	82,3
	BBL	13,5	86,5
	BOL Deeltijd	13,6	86,4
	ExamendInr	13,1	86,9
niveau	niveau 1	44,8	55,2
	niveau 2	26,1	73,9
	niveau 3	13,5	86,5
	niveau 4	12,9	87,1
gemiddeld eindexamencijfer	tot 6,5	16,2	83,8
	6,5 tot 7,5	15,4	84,6
	7,5 en hoger	13,9	86,1

De relatie tussen kenmerken van de uitstromers en het wel of niet behalen van een diploma zijn ook getoetst in een logistische regressie. Hieruit blijkt dat mannen, studenten met een migratieachtergrond en studenten uit een apc gebied vaker uitstromen zonder diploma.

Hoe lager het niveau van de opleiding, hoe vaker studenten uitstromen zonder diploma. Leerweg en gemiddeld eindexamencijfer blijken geen significante relatie te hebben met het al dan niet behalen van een diploma.

Tabel 3.1.3.2 Logistische regressie kenmerken uitstroompopulatie en geen/wel diploma (alleen op laatste jaar)

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	geslacht	-0,516	0,022	550,964	1	0,000	0,597
	w_alloch	-0,312	0,024	168,335	1	0,000	0,732
	nw_alloch	-0,184	0,050	13,512	1	0,000	0,832
	apcg	-0,263	0,023	132,381	1	0,000	0,769
	techniek	0,234	0,030	60,659	1	0,000	1,263
	economie	0,092	0,025	13,239	1	0,000	1,096
	groen	0,364	0,052	49,564	1	0,000	1,439
	combinatie	0,248	0,227	1,191	1	0,275	1,282
	BBL	-19,216	31244,601	0,000	1	1,000	0,000
	BOLdt	-19,753	31244,601	0,000	1	0,999	0,000
	Examendlr	-19,116	31244,601	0,000	1	1,000	0,000
	niv2	0,680	0,247	7,563	1	0,006	1,974
	niv3	1,713	0,248	47,838	1	0,000	5,545
	niv4	2,023	0,247	67,055	1	0,000	7,559
	CE_alle_vakken	0,011	0,016	0,512	1	0,474	1,011
	oo_mbo34	0,003	0,023	0,017	1	0,897	1,003
	oo_hbo	-0,047	0,030	2,408	1	0,121	0,955
	oo_wo_hbo_ma	-0,117	0,042	7,692	1	0,006	0,890
	Constant	19,793	31244,601	0,000	1	0,999	394435616,539

- a. Variable(s) entered on step 1: geslacht, w_alloch, nw_alloch, apcg, techniek, economie, groen, combinatie, BBL, BOLdt, Examendlr, niv2, niv3, niv4, CE_alle_vakken, oo_mbo34, oo_hbo, oo_wo_hbo_ma.

NB: Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen IvHO op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

In Tabel 3.1.3.3 is te zien dat 3,9 procent van de studenten die zonder diploma uitstromen uit het bekostigd mbo het jaar daarna instroomt in het nbi. Het lijkt er dus op dat het niet-bekostigd onderwijs niet direct een alternatief is om toch een mbo-diploma te halen.

Tabel 3.1.3.3 Directe doorstroom vanuit bekostigd MBO (uitstromers 2015-2016) naar nbi (instroom 2016-2017)

	niet in nbi		in nbi	
	%	n	%	n
geen diploma	96,1	24351	3,9	988
wel diploma	98,9	124207	1,1	1345
Totaal	98,5	148558	1,5	2333

3.2

Studiekeuze en switchgedrag

- Aandeel switchers stabiliseert rond 9 procent.

- Studenten zonder migratieachtergrond switchen minder dan studenten met een migratieachtergrond.

3.2.1 Keuzedelen

Sinds de invoering van de herziene kwalificatiestructuur (1 augustus 2016) bestaat een mbo-opleiding uit een basisdeel, profieldeel en keuzedelen. De keuzedelen zijn een verrijking van de kwalificatie en vormen een verplicht onderdeel van de opleiding, maar het resultaat telt nog niet mee voor het diploma. Voor studenten die starten in schooljaar 2018/2019 telt het resultaat van het keuzedeel wel mee voor het behalen van het diploma.

Van de studenten die al te maken hebben met keuzedelen is ruim 40 procent tevreden over het aanbod, 21 procent is ontevreden. Studenten op vakcolleges zijn vaker positief over het aanbod dan studenten van roc's en aoc's (JOB-monitor 2018, p. 61).

JOB (2018). JOB-monitor 2018. Nijmegen: ResearchNed. <http://portal.jobmbo.nl/JOB-monitor-rapport-2018.pdf>

3.2.2 Switch-gedrag

Elk jaar zijn er studenten die overstappen naar een andere opleiding. Dit aandeel is tot 2012/2013 licht gedaald en lijkt zich de afgelopen jaren te stabiliseren rond 9 procent.

Mannen switchen vaker dan vrouwen en dit verschil is in 2016/2017 na jaren van toename weer iets kleiner geworden.

Tabel 3.2.2.1 Switch, uitgesplitst naar geslacht

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
vrouw	8,8	161070	8,3	159894	8,0	156762	7,9	159193	8,4	159452
man	9,3	181117	9,6	175608	9,5	171652	9,7	173864	9,8	175155
Totaal	9,1	342187	9,0	335502	8,8	328414	8,9	333057	9,1	334607

Studenten zonder migratieachtergrond switchen minder dan studenten met een migratieachtergrond. Met name studenten van de tweede generatie met een niet-westerse migratieachtergrond switchen relatief vaak.

Tabel 3.2.2.2 Switch, uitgesplitst naar herkomst

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen migratie	8,3	253167	8,2	248327	8,0	242817	8,1	246354	8,2	246802
westerse migratie	10,1	20189	9,3	19602	9,5	18940	9,9	18883	10,1	18852
niet-westerse migratie, 1e gen	9,3	21947	9,1	20298	10,0	18648	10,0	18027	10,7	17568
niet-westerse migratie 2e gen	12,8	46884	12,8	47275	12,2	48009	12,1	49793	12,6	51385
Totaal	9,1	342187	9,0	335502	8,8	328414	8,9	333057	9,1	334607

Het opleidingsniveau van de ouders lijkt weinig uit te maken voor het al dan niet switchen van opleiding.

Tabel 3.2.2.3 Switch, uitgesplitst naar opleiding ouders (weegfactor aan)

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017

	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
max. mbo2	14,4	58055	13,5	47761	13,9	46430	15,1	44941	14,7	44788
mbo 3-4	13,9	71716	13,9	63512	13,4	62517	13,0	62481	13,4	61336
hbo ad/ba	13,3	22574	13,9	23549	12,0	22590	14,2	23309	12,6	22576
wo ba/ma & hbo ma	13,9	8026	13,3	8478	12,6	8886	14,3	7881	12,2	8164
Totaal	14,0	160371	13,8	143299	13,3	140423	14,0	138611	13,6	136863

NB: Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen IvHO op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

In de sector economie wordt vaak geswitcht, bij groene opleidingen juist minder vaak.

Tabel 3.2.2.4 Switch, uitgesplitst naar sector

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	9,0	110937	8,4	109729	8,2	105434	8,0	104768	8,2	106899
techniek	7,6	95739	7,6	92045	7,8	92886	8,2	96208	7,4	94630
economie	11,0	109346	11,0	107909	10,8	107052	10,6	108612	11,3	108712
groen	5,5	18442	5,3	18150	5,0	17591	4,7	17928	5,1	16939
combinatie	8,8	7723	13,7	7669	11,4	5451	14,5	5541	21,0	7427
Totaal	9,1	342187	9,0	335502	8,8	328414	8,9	333057	9,1	334607

*aandeel studenten jaar t dat in jaar t+1 op een andere subgroep zit tov studenten die op t+1 nog in dezelfde subgroep zitten (allen zonder behaald diploma in jaar t)

Onderstaande tabel geeft de switch tussen sectoren weer. Het merendeel van de switch naar een andere opleiding (subgroep) is ook een verandering van sector.

Tabel 3.2.2.5 Switch tussen sectoren, totaal

2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
4,8	342187	5,0	335502	4,9	328414	5,3	333057	5,1	334607

*aandeel studenten jaar t dat in jaar t+1 op een andere sector zit tov studenten die op t+1 nog in dezelfde sector zitten (allen zonder behaald diploma in jaar t)

3.3 Diplomerings

3.3.1 Behaalde diploma's mbo

In 2016-2017 hebben 157.601 studenten een mbo-diploma behaald. Voor het merendeel van de studenten is dat een diploma op niveau 4, dat aandeel is de afgelopen jaren toegenomen. Het aandeel diploma's op niveau 1 is na de invoering van de entreopleiding gedaald en ook het aandeel diploma's op niveau 2 neemt af.

Tabel 4.3.1.a Diploma's per jaar, uitgesplitst naar niveau diploma

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	9,4	17204	9,4	16697	6,9	11669	6,8	10481	6,5	10249
niveau 2	30,5	55601	28,4	50641	27,0	45368	25,5	39535	22,6	35638
niveau 3	25,6	46700	26,3	46888	27,4	46069	27,4	42445	26,4	41628
niveau 4	34,4	62795	35,9	63885	38,6	64847	40,3	62406	44,5	70086

Totaal	100,0	182300	100,0	178111	100,0	167953	100,0	154867	100,0	157601
--------	-------	--------	-------	--------	-------	--------	-------	--------	-------	--------

*ontdubbeld, dus 1 diploma per student per jaar

Een derde van alle diploma's in 2016/2017 is behaald in de sector economie. Daarnaast behaalt een groot deel van de studenten een diploma in de sectoren zorg & welzijn of techniek. De sectoren groen en combinatie zorgen elk voor ruim 5 procent van alle diploma's.

Tabel 4.3.1.b Diploma's per jaar, uitgesplitst naar sector diploma

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	31,4	57267	31,0	55126	31,0	52143	30,1	46560	29,2	46077
techniek	24,8	45177	24,4	43513	26,1	43763	26,8	41532	25,4	40062
economie	32,8	59816	33,7	60029	34,0	57040	34,7	53769	33,9	53501
groen	6,1	11052	5,8	10390	5,5	9239	5,5	8471	5,8	9073
combinatie	4,9	8988	5,1	9053	3,4	5768	2,9	4535	5,6	8888
Totaal	100,0	182300	100,0	178111	100,0	167953	100,0	154867	100,0	157601

*ontdubbeld, dus 1 diploma per student per jaar

In deze subparagraaf zijn alle diploma's die in een jaar zijn behaald meegenomen, dus ook de diploma's van studenten die na het behalen van een diploma doorstromen naar een andere mbo-opleiding.

In de volgende subparagrafen wordt gerapporteerd over het al dan niet bezitten van een diploma op het moment van uitstroom uit het bekostigd mbo. Dit diploma kan al in een eerder jaar zijn behaald.

3.3.2

Gediplomeerde uitstroom

In het mbo wordt gesproken van een startkwalificatie indien minimaal een diploma op niveau 2 wordt behaald. Het aandeel studenten dat het mbo verlaat zonder startkwalificatie (= geen diploma of een diploma op niveau 1) is in schooljaar 2016/2017 verder gedaald tot 20,3 procent.

Het aandeel studenten dat het mbo verlaat met een diploma op niveau 4 is de afgelopen jaren gestegen. Dit heeft deels te maken met de afname van deelnemers op niveau 1 en 2, waardoor het aandeel gediplomeerden op niveau 4 groter is. Maar ook met een hoger niveau van de vooropleiding; er stromen relatief meer leerlingen uit het vo met een vmbo g/t-diploma en passende plaatsing.

Tabel 3.3.2.1 Verdeling mbo-gediplomeerden naar diplomaniveau

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
ongediplomeerd	20,6	18,1	16,5	16,8	16,4
mbo niveau 1	6,4	6,6	4,6	4,4	3,9
mbo niveau 2	20,2	19,4	17,9	16,5	15,3
mbo niveau 3	18,4	19,4	20,8	20,7	19,6
mbo niveau 4	34,4	36,5	40,0	41,7	44,8
Totaal n	182823	176452	163101	150891	157243

De lichte daling van het diplomarendement (percentage gediplomeerde mbo-verlaters) vorig jaar lijkt zich in 2016/2017 te herstellen; 83,6 procent van de studenten verlaat het mbo met een diploma.

De daling van het diplomarendement op niveau 1 zet zich voort en ook op niveau 3 stroomt ten opzichte van vorig jaar een groter aandeel studenten uit zonder diploma. Daarentegen is het diplomarendement op niveau 4 ten opzichte van eerdere jaren gestegen.

Tabel 3.3.2.2 Gediplomeerde uitstroom naar inschrijfniveau

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	60,8	13200	66,4	12227	60,2	6953	56,7	6049	55,2	5465
niveau 2	71,2	45219	73,7	40687	75,3	33075	74,2	27745	73,9	26568
niveau 3	82,7	45855	85,3	44893	87,4	43204	86,9	39932	86,5	39572
niveau 4	85,4	78549	86,7	78645	86,7	79869	86,6	77165	87,1	85638
Totaal	79,4	182823	81,9	176452	83,5	163101	83,2	150891	83,6	157243

Het rendement van de grootste groep studenten (bol-voltime) is lager dan van studenten die uitstromen uit andere leerwegen, maar het diplomarendement vertoont in alle leerwegen nog steeds een stijgende lijn.

Tabel 3.3.2.3 Gediplomeerde uitstroom naar leerweg

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
BOL-voltime	79,0	96669	80,3	100568	81,6	105787	81,9	103232	82,3	108289
BBL	79,5	71809	84,1	62686	87,4	48450	86,3	41640	86,5	42689
BOL-deeltijd	73,0	3482	81,5	2003	84,9	757	78,8	189	86,4	22
Examendlnr	84,3	10863	84,1	11195	83,7	8107	83,9	5830	86,9	6243
Totaal	79,4	182823	81,9	176452	83,5	163101	83,2	150891	83,6	157243

In de sector techniek en groen is het diplomarendement ten opzichte van vorig jaar toegenomen. In de sectoren economie, combinatie en zorg & welzijn is het rendement min of meer stabiel.

Het rendement is het laagste bij de combinatie opleidingen, dat komt omdat deze opleidingen overwegend op niveau 1 worden aangeboden en juist daar blijft door de omvorming van niveau 1 tot entreeopleiding nu de zwakkere doelgroep over (omdat alleen studenten zonder diploma vooropleiding nog worden toegelaten).

Tabel 3.3.2.4 Gediplomeerde uitstroom naar sector

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	82,6	57830	84,9	55443	86,6	52174	86,3	46622	86,2	47954
techniek	80,5	46384	81,9	44645	82,6	42091	82,2	39828	84,2	40417
economie	77,5	60849	81,5	59219	82,3	55964	82,7	53358	82,7	55572
groen	82,4	11483	82,5	10964	86,3	9137	85,3	7949	88,3	8695
combinatie	55,5	6277	58,3	6181	60,2	3735	53,7	3134	53,8	4605
Totaal	79,4	182823	81,9	176452	83,5	163101	83,2	150891	83,6	157243

Vrouwen verlaten het mbo vaker met een diploma dan mannen. Dit verschil is de afgelopen jaren groter geworden.

Tabel 3.3.2.5 Gediplomeerde uitstroom naar geslacht

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
vrouw	82,3	87087	85,0	83240	86,6	78015	86,4	71636	86,9	74988
man	76,8	95736	79,2	93212	80,6	85086	80,3	79255	80,6	82255
Totaal	79,4	182823	81,9	176452	83,5	163101	83,2	150891	83,6	157243

Studenten zonder migratieachtergrond verlaten net als in eerdere jaren het mbo vaker met een diploma dan studenten met een migratieachtergrond. De inhaalslag van studenten met een niet-westerse migratieachtergrond zet door: het rendement van deze groep is sinds 2010/2011 sterker gestegen dan het rendement bij studenten zonder migratieachtergrond.

Tabel 3.3.2.6 Gediplomeerde uitstroom naar herkomst en generatie

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen migratie	81,6	133988	84,0	127739	85,6	118207	85,3	109776	85,6	115331
westerse migratie	74,4	12289	77,8	11793	78,3	10683	78,3	9700	78,0	9719
niet-westerse migratie, 1e gen	74,7	14707	76,9	14590	79,4	12008	79,1	10225	80,3	10211
niet-westerse migratie 2e gen	72,3	21839	75,3	22330	76,5	22203	76,8	21190	77,3	21982
Totaal	79,4	182823	81,9	176452	83,5	163101	83,2	150891	83,6	157243

Binnen de sector economie is gekeken naar de verschillen in diplomarendement tussen mannen en vrouwen in combinatie met herkomst. Vrouwen stromen vaker uit met een diploma dan mannen. Bij de mannen zijn de rendementsverschillen tussen geen migratieonen en niet-westerse allochtonen groter dan bij vrouwen die uitstromen uit een opleiding in de sector economie.

Tabel 3.3.2.7 gediplomeerde uitstroom uit sector economie, uitgesplitst naar geslacht en herkomst

		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
		%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
vrouw	geen migratie	81,8	16995	86,3	16143	87,0	15408	87,6	14740	88,2	15934
	westerse migratie	76,8	1980	81,7	1860	82,7	1681	83,7	1603	82,7	1584
	niet-westerse migratie, 1e gen	76,0	2100	80,9	2100	83,9	1740	84,5	1447	85,4	1400
	niet-westerse migratie 2e gen	79,4	4399	81,5	4461	83,4	4313	84,8	4050	84,8	4146
	Totaal	80,5	25474	84,6	24564	85,8	23142	86,6	21840	87,0	23064
man	geen migratie	77,9	23295	82,1	22578	82,3	21512	82,2	20667	81,8	21653
	westerse migratie	70,7	2561	75,3	2416	75,6	2338	76,7	2148	76,1	2187
	niet-westerse migratie, 1e gen	70,3	2938	74,5	2897	76,8	2405	77,2	2215	77,9	2017
	niet-westerse migratie 2e gen	69,8	6581	73,3	6764	74,2	6567	74,7	6488	74,2	6651
	Totaal	75,2	35375	79,3	34655	79,8	32822	80,0	31518	79,6	32508

De hoogste rendementen worden gehaald door mbo-verlaters in de oudere leeftijdscategorieën. Ruim 90 procent van de 20- tot 30-jarigen verlaat het mbo met een diploma.

De laagste rendementen worden gehaald door studenten in de leeftijdscategorie jonger dan 20 jaar.

Tabel 3.3.2.8 Gediplomeerde uitstroom naar leeftijd op 1 okt

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
<20	73,2	69284	75,3	68600	76,4	69315	76,5	67597	76,7	71986
20 tot 23	87,2	51020	88,5	50504	89,7	50156	89,6	46784	89,9	47452
23 tot 30	83,3	27372	86,6	26639	88,7	24689	89,2	22236	90,1	23175
30 of ouder	77,4	35147	81,7	30709	86,0	18941	84,8	14274	87,2	14630
Totaal	79,4	182823	81,9	176452	83,5	163101	83,2	150891	83,6	157243

Het diplomarendement van uitstromers die een opleiding volgden op de havo of het vwo (al dan niet met diploma) is lager dan dat van studenten die een vmbo k/g/t-diploma hebben behaald.

Tabel 3.3.2.9 Gediplomeerde uitstroom naar hoogste vooropleiding voor instroom mbo

	2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	74,4	4125	74,4	3769	72,0	3653
pro	87,4	4235	84,9	3739	84,9	3624
geen vmbo dip	77,3	12717	78,4	11772	78,8	11287
vmbo BL dip of vm2 of LWT	82,2	26600	82,0	23846	81,3	23834
vmbo KL dip	83,4	30139	82,9	28589	83,6	30275
vmbo GL dip	89,9	6675	88,7	6538	89,3	7176
vmbo TL dip	84,6	41714	84,7	41304	84,7	45505
havo/vwo z dip	79,5	5572	80,3	5238	80,3	5203
havo/vwo m dip	81,0	6788	81,4	7041	81,7	7062
27 jaar en ouder of vbo	86,7	24536	86,0	19055	88,0	19624
Totaal	83,5	163101	83,2	150891	83,6	157243

In eerdere jaren was het diplomarendement hoger bij studenten met een hoger gemiddeld eindexamencijfer, maar de verschillen tussen de eindexamencijfercategorieën zijn steeds kleiner geworden. In 2015/2016 lijkt het eindexamencijfer niet meer zoveel uit te maken voor het diplomarendement, maar in 2016/2017 is het diplomarendement hoger bij studenten met een hoger gemiddeld eindexamencijfer.

Tabel 3.3.2.10 Gediplomeerde uitstroom naar eindexamencijfer

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
tot 6,5	80,1	65906	82,6	69515	83,7	71770	83,6	68311	83,8	71374
6,5 tot 7,5	82,9	34169	83,6	34101	83,7	35682	84,5	36324	84,6	40533
7,5 en hoger	86,0	3781	85,0	3691	85,6	3574	83,5	3853	86,1	4223

Tabel 3.3.2.11 Gediplomeerde uitstroom uitgesplitst naar niveau en opleiding ouders

		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
		%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	Opleiding onbekend	65,2	9507	73,8	8416	68,8	3631	65,2	3195	65,8	2772
	max. mbo2	48,4	2648	48,3	2564	50,0	2237	46,7	1904	43,2	1786
	mbo 3-4	51,4	840	53,3	955	52,5	835	48,8	728	47,2	682
	hbo ad/ba	52,6	154	56,1	205	54,2	177	46,8	156	43,1	160
	wo ba/ma & hbo ma	58,8	51	47,1	87	49,3	73	48,5	66	44,6	65
	Totaal	60,8	13200	66,4	12227	60,2	6953	56,7	6049	55,2	5465
niveau 2	Opleiding onbekend	75,4	24031	77,5	20520	80,2	13613	79,0	10369	79,2	10257
	max. mbo2	65,4	12542	68,9	11263	71,3	10745	70,6	9434	69,6	8843

	mbo 3-4	67,9	6648	70,9	6510	72,4	6515	72,7	5906	71,8	5520
	hbo ad/ba	69,8	1536	71,5	1763	74,0	1670	71,6	1496	71,3	1459
	wo ba/ma & hbo ma	65,8	462	73,5	631	68,0	532	70,4	540	73,6	489
	Totaal	71,2	45219	73,7	40687	75,3	33075	74,2	27745	73,9	26568
niveau 3	Opleiding onbekend	83,0	23659	86,4	22555	89,2	20363	88,6	17663	88,3	17059
	max. mbo2	82,9	11159	84,9	10403	86,6	10403	86,2	10104	85,8	9959
	mbo 3-4	82,6	8142	84,3	8515	85,9	8797	86,1	8511	85,3	8824
	hbo ad/ba	80,7	2171	82,5	2551	84,0	2743	83,3	2712	83,0	2748
	wo ba/ma & hbo ma	76,4	724	80,0	869	80,7	898	80,1	942	83,1	982
	Totaal	82,7	45855	85,3	44893	87,4	43204	86,9	39932	86,5	39572
niveau 4	Opleiding onbekend	86,4	33475	88,4	32287	89,0	30735	88,6	28032	89,5	29972
	max. mbo2	84,1	17674	85,7	16850	85,1	16966	85,0	16209	85,9	18004
	mbo 3-4	85,6	17502	86,3	17999	86,2	19543	86,3	19524	86,3	21955
	hbo ad/ba	84,1	7231	84,6	8257	84,8	8989	85,6	9590	85,7	11118
	wo ba/ma & hbo ma	82,3	2667	80,8	3252	82,4	3636	82,4	3810	83,2	4589
	Totaal	85,4	78549	86,7	78645	86,7	79869	86,6	77165	87,1	85638
Totaal	Opleiding onbekend	80,4	90672	83,7	83778	86,2	68342	85,7	59259	86,3	60060
	max. mbo2	76,3	44023	78,6	41080	79,9	40351	79,8	37651	80,2	38592
	mbo 3-4	80,4	33132	81,9	33979	82,8	35690	83,1	34669	83,2	36981
	hbo ad/ba	81,0	11092	81,9	12776	82,9	13579	83,2	13954	83,4	15485
	wo ba/ma & hbo ma	78,9	3904	79,1	4839	80,2	5139	80,4	5358	82,0	6125
	Totaal	79,4	182823	81,9	176452	83,5	163101	83,2	150891	83,6	157243

*Let op: bij een groot deel van de uitstromers is het opleidingsniveau van de ouders onbekend
NB: Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen IvHO op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

3.3.3

Passend diploma

Het behalen van een passend diploma hangt sterk samen met het al dan niet passend geplaatst worden. Zie paragraaf 2.2.2.

De stijging van het aandeel studenten dat uitstroomt met een passend diploma zet zich voort; in studiejaar 2016/2017 stroomt 51,2 procent van de studenten uit met een diploma op het niveau dat past bij de vooropleiding en bijna 16 procent haalt een diploma op een hoger niveau dan verwacht.

Daarentegen verlaat ook een derde van de studenten het mbo met een diploma dat lager is dan op basis van de vooropleiding mag worden verwacht.

Tabel 3.3.3.1 Passend diploma

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
onder	39,5	37,4	34,7	34,7	33,2
op	44,1	46,2	49,1	50,4	51,2
boven	16,4	16,4	16,3	14,9	15,6
Totaal n	182823	176452	163101	150891	157243

Vrouwen halen vaker een diploma op het niveau dat past bij hun vooropleiding dan mannen. In voorgaande jaren nam het verschil tussen mannen en vrouwen toe, maar in 2016/2017 lijken de mannen een inhaalslag te gaan maken. De verschillen worden mogelijk deels verklaard doordat vrouwen ook vaker passend geplaatst worden.

Tabel 3.3.3.2 Passend diploma naar geslacht, in percentages

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man
onder	33,9	44,7	31,3	42,8	28,3	40,5	28,0	40,7	26,9	38,9
op	46,7	41,8	49,6	43,3	52,7	45,8	54,4	46,8	54,6	48,1
boven	19,4	13,6	19,1	14,0	19,0	13,7	17,6	12,5	18,5	13,0
Totaal n	87087	95736	83240	93212	78015	85086	71636	79255	74988	82255

Studenten zonder migratieachtergrond stromen vaker uit met een passend diploma dan studenten met een migratieachtergrond.

Tabel 3.3.3.3 Passend diploma naar herkomst, in percentages

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	geen migratie	west of niet-westerse migratie ocht	geen migratie	west of niet-westerse migratie ocht	geen migratie	west of niet-westerse migratie ocht	geen migratie	west of niet-westerse migratie ocht	geen migratie	west of niet-westerse migratie ocht
onder	36,6	47,6	34,1	45,8	31,4	43,2	31,2	44,0	29,6	43,1
op	47,0	36,3	49,3	38,3	51,9	41,6	53,8	41,2	54,7	41,4
boven	16,4	16,2	16,6	15,9	16,7	15,2	15,0	14,8	15,7	15,5
Totaal n	1339 88	48835	1277 39	48713	1182 07	44894	1097 76	41115	1153 31	41912

Studenten met een hoger gemiddeld eindexamencijfer verlaten het mbo vaker met een hoger diploma dan wordt verwacht op basis van hun vooropleiding dan studenten met een lager eindexamencijfer. Dit weerspiegelt ook het beeld bij passende plaatsing.

Tabel 3.3.3.4 Passend diploma naar eindexamencijfer (n 2016/17=116.130), in percentages

	2012/2013			2013/2014			2014/2015		
	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger
onder	38,9	32,9	29,5	36,2	32,6	29,4	34,8	32,2	28,3
op	52,5	54,8	52,0	55,6	55,5	53,5	57,5	56,6	56,4
boven	8,6	12,3	18,5	8,2	11,9	17,1	7,8	11,2	15,4
Totaal n	65906	34169	3781	69515	34101	3691	71770	35682	3574

Tabel 3.3.3.4 Passend diploma naar eindexamencijfer - vervolg

	2015/2016			2016/2017		
	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger
onder	34,4	30,6	30,2	33,1	29,4	26,3
op	58,3	58,9	55,2	58,4	59,0	57,1
boven	7,4	10,5	14,6	8,5	11,6	16,6
Totaal n	68311	36324	3853	71374	40533	4223

Studenten waarvan de ouders hoger opgeleid zijn, halen vaker een diploma op het verwachte niveau en minder vaak onder het verwachte niveau. Bij het behalen van een diploma boven niveau lijkt het opleidingsniveau van de ouders niet veel uit te maken.

Tabel 3.3.3.5 Passend diploma naar opleiding ouders, in percentages

	2013/2014				2014/2015			
	max. mbo2	mbo 3-4	hbo ad/ba	wo ba/ma & hbo ma	max. mbo2	mbo 3-4	hbo ad/ba	wo ba/ma & hbo ma
onder	42,5	35,2	30,8	34,8	41,5	34,5	30,2	30,6
op	48,5	55,0	58,5	56,6	49,0	56,3	60,4	60,4
boven	8,9	9,8	10,7	8,6	9,5	9,2	9,5	9,0
Totaal n	61190	68174	24687	8621	57393	68918	25281	8883

NB: Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen IvHO op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Tabel 3.3.3.5 Passend diploma naar opleiding ouders - vervolg

	2015/2016				2016/2017			
	max. mbo2	mbo 3-4	hbo ad/ba	wo ba/ma & hbo ma	max. mbo2	mbo 3-4	hbo ad/ba	wo ba/ma & hbo ma
onder	41,2	31,6	28,1	31,7	40,9	31,1	28,0	29,4
op	49,5	58,5	62,4	59,1	48,5	57,3	62,1	60,2
boven	9,3	9,9	9,6	9,2	10,6	11,6	9,9	10,4
Totaal n	53065	67205	24774	9003	55276	67010	25199	9254

NB: Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen IvHO op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

3.3.4

Meerdere diploma's

In het mbo komt het relatief vaak voor dat studenten meer dan een diploma behalen (onderbroken schoolloopbanen tellen ook mee). Zowel het stapelen van diploma's (diploma's van oplopende niveaus) als het verbreden (meerdere diploma's van gelijk niveau) komt voor. In de onderstaande tabellen is van de uitstromers weergegeven hoeveel diploma's zij op het moment van uitstroom hebben behaald. Er is geen onderscheid gemaakt naar stapelen of verbreden.

Bijna 70 procent van de studenten die het mbo verlaten, haalt tijdens de schoolloopbaan op het mbo één diploma. Dit aandeel neemt sinds vorig jaar weer toe. Er lijkt dus minder te worden gestapeld. Dit hangt mogelijk samen met de toename van passende plaatsing in voorgaande jaren.

Bijna 30 procent van de studenten haalt meerdere diploma's op het mbo, waarvan 7,1 procent zelfs meer dan 2 diploma's.

Tabel 3.3.4.1 Aantal behaalde diploma's in het mbo van de stelselverlaters (exclusief ongediplomeerden)

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
1	71,5	103816	69,9	101042	67,9	92430	68,5	86044	69,5	91412
2	23,0	33451	24,1	34882	25,3	34448	24,7	31045	23,3	30672
3	4,8	7009	5,3	7647	6,0	8104	5,9	7396	6,2	8159
4	0,6	861	0,6	876	0,7	1014	0,8	972	0,8	1116
5	0,0	57	0,1	93	0,1	105	0,1	84	0,1	106
6	0,0	2	0,0	10	0,0	10	0,0	10	0,0	7
7	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,0	1	0,0	2
Totaal	100,0	145196	100,0	144550	100,0	136112	100,0	125552	100,0	131474

Studenten met een niet-westerse migratieachtergrond van de eerste generatie behalen vaker meer dan één diploma. Mogelijk komt dit doordat zij vanwege taalproblemen op een lager niveau instromen en vervolgens door te stapelen toch een hoger diploma halen.

Tabel 3.3.4.2 Aantal behaalde diploma's in het mbo van de gediplomeerde stelselverlaters 2016/2017, uitgesplitst naar herkomst

	1 diploma		2 diploma's		3 of meer diploma's		Totaal	
	%	n	%	n	%	n	%	n
geen migratie	70,4	69482	23,0	22678	6,6	6550	100,0	98710
westerse migratie	70,0	5310	23,3	1770	6,6	503	100,0	7583
niet-westerse migratie, 1e gen	60,9	4987	27,2	2229	11,9	979	100,0	8195
niet-westerse migratie 2e gen	68,5	11633	23,5	3995	8,0	1358	100,0	16986
Totaal	69,5	91412	23,3	30672	7,1	9390	100,0	131474

Studenten met een gemiddeld eindexamencijfer van 7,5 of hoger verlaten het mbo vaker met 2 of meer diploma's dan studenten met een lager eindexamencijfer. Er is

vrijwel geen verschil tussen de studenten met een eindexamencijfer tot 6,5 en een cijfer tussen 6,5 en 7,5.

Tabel 3.3.4.3 Aantal behaalde diploma's in het mbo van de gediplomeerde stelselverlaters 2016/2017, uitgesplitst naar gemiddeld eindexamencijfer

	1 diploma		2 diploma's		3 of meer diploma's		Totaal	
	%	n	%	n	%	n	%	n
tot 6,5	72,5	43377	22,4	13404	5,1	3022	100,0	59803
6,5 tot 7,5	72,6	24895	21,1	7229	6,3	2155	100,0	34279
7,5 en hoger	69,3	2522	22,4	814	8,3	301	100,0	3637
Totaal	72,4	70794	21,9	21447	5,6	5478	100,0	97719

Studenten met een vooropleiding vmbo-g/t of hoger, behalen vaker één diploma dan studenten met een lagere vooropleiding. Van de studenten die vanuit het praktijkonderwijs of vmbo-b instromen, haalt meer dan de helft meer dan 1 mbo-diploma. Bij vmbo-k is dat een derde. Dit hangt ook samen met het niveau waarop studenten instromen: als je instroomt op een hoger niveau is er geen noodzaak om op te stromen naar een hoger niveau.

Tabel 3.3.4.4 Aantal diploma's naar vooropleiding, 2016/2017

	1 diploma		2 diploma's		3 of meer diploma's		Totaal	
	%	n	%	n	%	n	%	n
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	64,9	1.707	24,6	647	10,5	276	100,0	2.630
pro	42,3	1.303	37,4	1.150	20,3	624	100,0	3.077
geen vmbo dip	51,1	4.541	34,7	3.090	14,2	1.262	100,0	8.893
vmbo BL dip of vm2 of LWT	49,4	9.565	37,3	7.229	13,3	2.582	100,0	19.376
vmbo KL dip	66,5	16.838	27,9	7.049	5,6	1.422	100,0	25.309
vmbo GL/TL dip	84,7	38.070	13,2	5.942	2,1	951	100,0	44.963
havo/vwo z dip	85,6	3.579	11,7	491	2,6	110	100,0	4.180
havo/vwo m dip	91,3	5.272	7,5	435	1,1	65	100,0	5.772
27 en ouder of vbo	61,0	10.537	26,9	4.639	12,1	2.098	100,0	17.274
Totaal	69,5	91.412	23,3	30.672	7,1	9.390	100,0	131.474

Van de uitstromers met meerdere diploma's is per opvolgend diploma bekeken of dat een stapeling (niveau hoger), verbreding (zelfde niveau) of lager niveau is. Als een student meer dan 2 diploma's heeft gehaald, kan een combinatie van deze 3 varianten voorkomen. In Tabel 3.3.4.5 is te zien dat ruim 80 procent van de uitgestroomde studenten met meer dan 1 diploma in schooljaar 2016/2017 een 'traditionele stapelaar' is met opeenvolgende diploma's op een hoger niveau. Bijna 15 procent van de uitgestroomde studenten met meer dan één diploma in schooljaar 2015/2016 heeft diploma's in verschillende sectoren gehaald, maar dat zegt niet zoveel over (de mate van) verbreding, want ook binnen een sector kan een student hele verschillende studies volgen (zo vallen kok en boekhouder bijvoorbeeld

beide in de sector economie). Dit beeld is vergelijkbaar met het beeld van de varianten van stapelen in eerdere jaren.

Tabel 3.3.4.5 Varianten van stapelen door de stelselverlaters met meer dan 1 diploma (alleen laatste jaar)

	%	n
lager niveau	2,5	1002
verbreding	8,5	3412
verbreding en lager niveau	0,1	30
stapelen	80,3	32153
stapelen en lager niveau	2,5	987
stapelen en verbreden	6,0	2423
stapelen, verbreden en lager niveau	0,1	55
Totaal	100,0	40062

3.3.5 *Studieduur bij uitstroom*

Hoe hoger het niveau, hoe langer een student er over doet om een diploma te behalen, wat logisch is gezien de opleidingsduur. Het beeld van de uitstroombepopulatie in 2016/2017 is gelijk aan dat van vorig jaar.

Tabel 3.3.5.1 Studieduur diploma mbo - bij één mbo-diploma, naar niveau diploma

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	gem	n	gem	n	gem	n	gem	n	gem	n
mbo niveau 1	2,0	11130	2,0	11116	2,1	7346	2,2	6584	2,2	6105
mbo niveau 2	2,8	30777	2,8	27900	3,1	22855	3,1	19217	3,1	18636
mbo niveau 3	3,4	18344	3,4	17943	3,5	17389	3,5	15749	3,5	15777
mbo niveau 4	3,7	43565	3,7	44083	3,7	44840	3,6	44494	3,6	50894
Totaal	3,2	103816	3,2	101042	3,4	92430	3,4	86044	3,4	91412

3.3.6 *Inspectieoordelen examinering en diplomering*

Bij 30 van de 48 onderzochte opleidingen is de examinering en diplomering voldoende, bij 18 opleidingen is de examinering en diplomering niet op orde. Bij een aantal opleidingen is de examinering en diplomering in de afgelopen 2 jaar als goed beoordeeld.

Tabel 3.3.6.1 Scores op kwaliteitsgebied examinering en diplomering

		2017	2018
		n	n
Oordeel examinering en diplomering	onvoldoende	34	18
	voldoende	54	29
	goed	2	1

Waar de examinering en diplomering niet op orde is, zit het probleem, net als in eerdere jaren, met name in de kwaliteitsborging van de examinering en diplomering door de examencommissie. Ook de afname en beoordeling is nog niet altijd deugdelijk.

Tabel 3.3.6.2 Oordelen op de standaarden examinering en diplomering

		2017	2018
		n	n
kwaliteitsborging examinering en diplomering	onvoldoende	32	18
	voldoende	54	28
	goed	3	2
exameninstrumentarium	onvoldoende	7	4
	voldoende	83	44
	goed	0	0
afname en beoordeling	onvoldoende	16	10
	voldoende	73	36
	goed	0	2

3.4 VSV

- Het landelijk vsv-percentage is in 2016/2017 licht gestegen.

3.4.1 VSV

Het landelijke aandeel vsv'ers in het mbo is na enkele jaren van lichte daling in 2016/2017 weer licht gestegen tot 5,2 procent.

Tabel 3.4.1.1 vsv percentage mbo landelijk

2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
5,7	380094	5,0	379760	4,8	378484	5,2	387250

Het vsv-percentage is lager op de hogere mbo-niveaus. Op niveau 2, 3 en 4 is het aandeel vsv'ers het afgelopen jaar toegenomen. Op niveau 1 is het juist licht gedaald. Dit lijkt tegenstrijdig met het dalende diplomarendement op niveau 1 (Tabel 3.3.2.2), maar het betreft hier twee verschillende doelgroepen. Het diplomarendement gaat over alle uitstromers, dus ook de oudere deelnemers. Het rendement op niveau 1 neemt af omdat juist de (oudere) bbl-deelnemers verdwijnen en een moeilijkere doelgroep zonder eerdere kwalificaties/diploma's overblijft op niveau 1. Bij vsv gaat het over studenten die op 1-10-t-1 nog geen 22 jaar zijn, dat is dus een andere definitie.

Tabel 3.4.1.2 vsv percentage stelsel, uitgesplitst naar niveau (n 2016/2017=387.250)

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
niveau 1	32,5	10579	31,7	9095	28,6	8319	27,3	8750
niveau 2	10,1	81748	9,1	77602	8,9	72844	9,5	69384
niveau 3	3,9	91884	3,4	92091	3,5	92772	4,0	93911
niveau 4	3,2	195883	2,9	200972	3,0	204549	3,4	215205

Het aandeel vsv'ers onder bbl-studenten is hoger dan onder bol-studenten. Dit verschil is in 2016/2017 groter geworden.

Tabel 3.4.1.3 Vsv-percentage stelsel, uitgesplitst naar leerweg (n 2016/2017=387.250)

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
BOL	5,4	326963	4,9	333459	4,7	332451	5,0	338428
BBL	7,3	53131	5,7	46301	5,6	46033	6,3	48822

Het percentage vsv'ers is het hoogste in de Entreeopleiding. Bij de sector zorg en welzijn is het vsv-percentage relatief laag, dit komt mede doordat binnen dit domein voornamelijk opleidingen op niveau 3 en 4 worden aangeboden.

Tabel 3.4.1.4 Vsv-percentage stelsel, uitgesplitst naar domein (n 2016/2017=387.250)

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
Afbouw, hout en onderhoud	5,6	5721	5,4	5715	5,3	5704	5,8	5915
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek	3,2	4811	3,1	5306	2,9	5602	3,0	5987
Bouw en infra	3,5	11307	3,6	10342	3,6	10028	4,1	10155
Economie en administratie	5,3	47650	4,7	46737	4,7	45783	5,5	47538
Entree	32,5	10545	31,7	9083	28,6	8319	27,3	8750
Handel en ondernemerschap	7,5	28869	7,0	28603	6,7	28544	7,8	27946
Horeca en bakkerij	6,2	21621	5,3	22219	5,2	22521	5,3	22776
Informatie en communicatietechnologie	5,0	17145	4,7	17723	4,6	18546	4,9	19831
Media en vormgeving	3,6	20135	3,6	20300	3,6	20741	3,9	21690
Mobiliteit en voertuigen	7,1	11819	6,1	11543	6,1	11689	6,3	12086
Techniek en procesindustrie	4,4	26716	3,5	27548	3,3	28619	3,5	29514
Toerisme en recreatie	3,2	9957	2,6	10204	2,8	9831	3,3	9707
Transport, scheepvaart en logistiek	6,8	12544	5,1	13252	5,5	14346	6,0	15260
Uiterlijke verzorging	5,1	12035	4,3	12077	4,9	11980	4,9	12168
Veiligheid en sport	5,2	24895	4,5	25450	4,7	25388	5,6	25673
Voedsel, natuur en leefomgeving	4,1	21328	3,2	21558	3,3	21615	3,2	22136
Zorg en welzijn	3,9	92996	3,6	92100	3,3	89228	3,6	90118

Tabel 3.4.1.5 Vsv- percentage stelsel, uitgesplitst naar sector (n 2016/17=387.250)

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
--	-----------	-----------	-----------	-----------

	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
zorg & welzijn	4,1	115964	3,5	115028	3,5	112711	3,8	115856
techniek	4,9	99435	4,9	102722	4,9	105035	4,6	104783
economie	6,3	134282	5,6	134225	5,4	133641	5,9	136647
groen	4,5	21126	3,6	21311	3,6	21343	3,2	21637
combinatie	26,1	9287	24,7	6474	20,8	5754	25,0	8327

3.5 Stages

- Kleine 60 procent van de studenten tevreden over stage.
- Met name begeleiding door de school en de voorbereiding/aansluiting tussen het geleerde op school en de benodigde vaardigheden op de werkplek kan beter.

3.5.1 Studenttevredenheid stages (JOB-monitor)

Net als twee jaar geleden is een kleine 60 procent van de studenten positief over de stage in de bol-opleiding, 17 procent is ontevreden en een kwart van de studenten is neutraal (JOB-monitor p40, 2018).

Onder bbl-studenten is ongeveer twee derde tevreden over de werkplek, daarnaast zijn ze ook minder vaak ontevreden over de begeleiding dan bol-studenten. De aansluiting van wat de student leert op school en wat hij moet kunnen op de werkplek kan beter (JOB-monitor 2018, p. 44-46).

Driekwart van de studenten vindt dat ze voldoende leren tijdens de stage en ook over de begeleiding door het leerbedrijf is ruim twee derde van de studenten tevreden. De voorbereiding en begeleiding door de school wordt nog steeds minder vaak positief beoordeeld (JOB-monitor 2018, p. 41-42).

JOB (2018). JOB-monitor 2018. Nijmegen: ResearchNed. <http://portal.jobmbo.nl/JOB-monitor-rapport-2018.pdf>

3.6 Overgang vervolgonderwijs/arbeidsmarkt

3.6.1 Overgang mbo-hbo

Uit de benchmark middelbaar beroepsonderwijs (bouwsteen studiesucces, Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt, Nijmegen juli 2017) blijkt dat ruim een derde (36,2%) van de mbo gediplomeerden in 2016 doorstroomt naar het hbo. Studenten van roc's stromen vaker door naar het hoger onderwijs dan studenten van aoc's of vakinstellingen.

KBA en MBO Raad (2017). *Benchmark middelbaar beroepsonderwijs 2016*. Nijmegen: Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA). https://mbo-today.nl/wp-content/uploads/2018/01/sectorrapportage_studiesucces_2015-2016.pdf

3.6.2 Overgang mbo-arbeidsmarkt

3.6.2.1 ROA: Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Intredewerkloosheid is werkloosheid direct na afronding van de opleiding. BBL-studenten hebben minder vaak te maken met intredewerkloosheid en de duur van intredewerkloosheid is korter dan bij studenten aan BOL-opleidingen. Dit hangt samen met het karakter van de BBL opleiding waarbij een student al veel werkervaring opdoet. Verder hebben studenten van hogere niveaus minder vaak en korter te maken met intredewerkloosheid (Factsheet schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2017 – ROA, 2018).

Hoe hoger het mbo niveau, hoe lager de werkloosheid anderhalf jaar na afstuderen. In BBL opleidingen is het aandeel studenten dat werkloos is lager dan bij BOL opleidingen. Op alle niveaus en leerwegen is de werkloosheid in 2017 verder gedaald (ROA, 2018). Dit sluit aan bij de conjunctuurontwikkeling.

Ruim driekwart van de afgestudeerden van het mbo heeft een baan op minimaal het eigen niveau. Bbl-gediplomeerden en gediplomeerden van een hoger mbo-niveau hebben vaker een baan op niveau. 63 procent van de MBO-BOL gediplomeerden is werkzaam binnen het eigen domein, bij BBL is dit 74%. Ook hier zijn afgestudeerden van hogere niveaus vaker werkzaam in het eigen domein (ROA, 2018).

Bles, P., & Meng, Ch. (2018). Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2017. Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA).
http://roa.sbe.maastrichtuniversity.nl/roanew/wp-content/uploads/2018/12/ROA_F_2018_11.pdf

3.6.2.2 Kansen op de arbeidsmarkt

In het technisch rapport behorende bij paragraaf 1.1 van de Staat van het Onderwijs wordt nader ingegaan op arbeidsmarktkansen.

4 Schoolklimaat

4.1 Sociale veiligheid

4.1.1 Meldingen aan vertrouwensinspecteurs

Tabel 4.1.1.1 Aantal meldingen vertrouwensinspectie voor het middelbaar beroepsonderwijs in de periode 2014/2015 – 2016/2017

Meldingen Schooljaar	Seksueel misbruik	Waarvan door met taken belaste personen	Seksuele intimidatie	Waarvan door met taken belaste personen	Psychisch geweld*	Fysiek geweld	Discriminatie	Radicalisering	Overig	Totaal
2015/2016	7	3 (42,9%)	5	3 (60%)	34 (39%)	9	1	2	0	58
2016/2017	9	6 (66,6%)	16	6 (37,5%)	36 (42%)	8	1	0	1	71
2017/2018	10	7 (70%)	15	12 (80%)	36 (33,3%)	14	5	0	4	84

*tussen haakjes het percentage pesten ten opzichte van alle meldingen psychisch geweld.

Zie verder het factsheet meldingen vertrouwensinspecteurs op www.onderwijsinspectie.nl

4.1.2 Veiligheidsbeleving (JOB-monitor)

Een toenemend aandeel mbo-studenten is positief over de sfeer en veiligheid op school. Bijna 80 procent voelt zich veilig op school, 5 procent voelt zich niet veilig (JOB-monitor 2018, p.56-57).

Een ruime meerderheid van de studenten vindt dat de school er voldoende aan doet om studenten zich veilig te laten voelen en ook de sfeer binnen de school wordt vaak als positief beoordeeld (JOB-monitor 2018, p. 57).

5 Sturing/Bestuur

5.1 Beschrijving objecten van toezicht

5.1.1 Beschrijving objecten van toezicht

Het aantal mbo-besturen is min of meer stabiel. In de aantallen in onderstaande tabel vallen ook multisectorale besturen. Het zijn dus niet per definitie 'pure' mbo-besturen.

Tabel 5.1.1.1 Aantal mbo-besturen per jaar

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017vlp
	n	n	n	n	n	n	n
aantal besturen	67	65	67	67	66	65	65

In de meeste gevallen valt het mbo-bestuur samen met de mbo-instelling, maar er zijn een paar besturen waar meer dan één mbo-instelling onder valt. Daardoor ligt het aantal mbo-instellingen iets hoger.

Tabel 5.1.1.2 Aantal mbo-instellingen per jaar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017vlp
	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
aantal instellingen	73	72	71	70	69	69	69	69	68	67	67

*instelling=brin

Het totaal aantal aangeboden opleidingen per jaar schommelt wat en lijkt zich de afgelopen jaren te stabiliseren.

Tabel 5.1.1.3 Aantal mbo-opleidingen per jaar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017vlp
	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Aantal opleidingen	4363	4416	4480	4498	4430	4357	4269	4207	4136	4128	4129

*opleiding=bc x niveau

**door gebruik van een nieuwe koppeltabel kunnen aantallen in eerdere jaren iets afwijken van de tabel in voorgaand technisch rapport.

Het aantal opleidingen per instelling loopt uiteen van 2 tot 144. Vakopleidingen hebben vaak een smal opleidingsaanbod, terwijl roc's een breed scala aan opleidingen aanbieden.

Tabel 5.1.1.4 aantal MBO opleidingen per instelling

	minimum	maximum	mediaan	gemiddelde
2007	1	145	98	97,1
2008	1	146	99	98,1
2009	1	149	98	99,3
2010	1	153	99	99,7
2011	1	148	100	98,8
2012	1	150	98	96,1
2013	1	147	95	93,8
2014	2	145	95	91,7

2015	1	140	95	90,9
2016	2	141	94	91,0
2017vlp	2	144	94	90,9

*opleiding=bc x niveau

**door gebruik van een nieuwe koppeltabel kunnen aantallen in eerdere jaren iets afwijken van de tabel in voorgaand technisch rapport.

5.2 Vervolgtoezicht

De Inspectie van het Onderwijs kan een opleiding onderzoeken om verschillende redenen: naar aanleiding van de jaarlijkse prestatieanalyse, binnen een vierjaarlijks onderzoek, op basis van de steekproef stelselonderzoek of na mogelijke signalen of klachten.

Als een opleiding te weinig gediplomeerden oplevert én het onderwijsproces ernstige tekortkomingen vertoont, wordt een opleiding zeer zwak. Op peildatum 1 oktober 2018 zijn er 6 zeer zwakke mbo-opleidingen. Daarnaast waren er op deze datum 91 opleidingen waarbij de examinering en diplomering niet op orde is.

5.3 Financiële aspecten

5.3.1 *Inspectieoordeel financieel beheer*

In het onderzoekskader wordt ook het financieel beheer bij een bestuur beoordeeld. Het financieel beheer is bij bijna alle bezochte besturen op orde. Bij een van de besturen waar afgelopen jaar een vierjaarlijks onderzoek is uitgevoerd, is het financieel beheer onvoldoende. Dit komt vooral door tekortkomingen in de continuïteit. De rechtmatigheid is bij alle bezochte besturen op orde.

Tabel 5.3.1.1 Oordelen financieel beheer bestuur 2016/2017 en 2017/2018

		2017	2018
		n	n
Oordeel financieel beheer	onvoldoende	0	1
	voldoende	7	15
	Totaal	7	16
continuïteit	onvoldoende	0	1
	voldoende	7	15
	Totaal	7	16
rechtmatigheid	onvoldoende	0	0
	voldoende	7	16
	Totaal	7	16

5.4 Kwaliteitszorg

5.4.1 *Inspectieoordelen kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau*

De kwaliteitszorg en ambitie is bij bijna elf van de zestien onderzochte besturen op orde. Bij vijf besturen die afgelopen jaar zijn bezocht is de kwaliteitszorg en ambitie onvoldoende.

Tabel 5.4.1.1 Oordeel kwaliteitszorg en ambitie bestuur 2016/2017 en 2017/2018

	2017	2018

		n	n
Oordeel kwaliteitszorg en ambitie	onvoldoende	1	5
	voldoende	5	10
	goed	1	1
	Totaal	7	16

Bij besturen waarbij de kwaliteitszorg en ambitie als onvoldoende is beoordeeld, zitten de problemen met name in de kwaliteitszorg, maar ook de kwaliteitscultuur en verantwoording en dialoog zijn niet bij alle besturen op orde.

Alle drie de standaarden met betrekking tot kwaliteitszorg zijn bij een aantal besturen als goed beoordeeld.

Tabel 5.4.1.2 Oordelen standaarden kwaliteitszorg en ambitie bestuur

		2017	2018
		n	n
kwaliteitszorg	onvoldoende	1	5
	voldoende	6	9
	goed	0	2
	Totaal	7	16
kwaliteitscultuur	onvoldoende	1	2
	voldoende	5	13
	goed	1	1
	Totaal	7	16
verantwoording en dialoog	onvoldoende	0	2
	voldoende	7	12
	goed	0	2
	Totaal	7	16

In de verificatieonderzoeken wordt bekeken of de inspectiebevindingen over de opleidingen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit van de opleidingen. Daarnaast wordt onderzocht of de sturing op de kwaliteit door het bestuur doorwerkt tot op opleidingsniveau.

In de meeste gevallen komt het beeld van het bestuur overeen met de bevindingen van de inspectie bij de opleidingen. In twee gevallen komt het beeld onvoldoende overeen en in nog eens één geval is de overeenkomst net voldoende. Bij bijna 44 procent van de besturen komt het beeld van het bestuur in ruim voldoende of in goede mate overeen met de praktijk bij de opleidingen.

Bij een vijfde van de besturen werkt het beleid in onvoldoende of net voldoende mate door tot op de werkvloer, maar bij het merendeel is het oordeel hierover wel voldoende.

Tabel 5.4.1.c bevindingen verificatie 2017/2018

		n	%
het beeld komt overeen	onvoldoende	2	12,5
	net voldoende	1	6,3
	voldoende	6	37,5
	ruim voldoende	5	31,3
	goed	2	12,5
het beleid werkt door tot	onvoldoende	2	12,5

op de werkvloer	net voldoende	2	12,5
	voldoende	8	50,0
	ruim voldoende	2	12,5
	goed	2	12,5

*is in de stelselonderzoeken 2016/2017 niet beoordeeld

5.5 Medezeggenschap

5.5.1 *Studenttevredenheid inspraak (JOB-monitor 2018)*

Een groot deel van de mbo-studenten (45 procent) weet niet of er een studentenraad of deelnemersraad op school is (JOB-monitor, 2018).

Uit de JOB-monitor (2018) blijkt ook dat minder dan de helft van de mbo-studenten er van is overtuigd dat de school hun mening belangrijk vindt. Studenten van vakinstellingen, entreeopleidingen en eerstejaars studenten zijn vaker van mening dat school belang hecht aan hun mening.

Slechts een vijfde van de studenten wil actief meedenken over beleid of verbeteringen op school en ruim de helft wil dat expliciet niet. De bereidheid om mee te denken ligt hoger bij Bol- en entreeopleidingen (JOB-monitor, 2018).

Bles, P., & Meng, Ch. (2018). *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2017*. Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA).
http://roa.sbe.maastrichtuniversity.nl/roanew/wp-content/uploads/2018/12/ROA_F_2018_11.pdf

6 Niet-bekostigd mbo

6.1 Beschrijving erkende niet-bekostigde opleidingen

6.1.1 Beschrijving erkende niet-bekostigde opleidingen

In Tabel 6.1.1.1 is het aantal erkende niet-bekostigde opleidingen opgenomen, uitgesplitst naar leerweg en type instelling. De niet-bekostigde bol- en bbl-opleidingen bij de roc's en aoc's zijn experimentele cross-over opleidingen. Op peildatum 4 september 2017 zijn er 99 erkende niet-bekostigde instellingen, die in omvang variëren van 1 tot 239 opleidingen. Het gemiddeld aantal aangeboden opleidingen per niet-bekostigde instelling is 14.

Tabel 6.1.1.1 Erkende niet bekostigde opleidingen naar type instelling

	BOL	BBL	OVO
	n	n	n
nbi	621	1069	984
Vakinstelling	0	0	1
Roc	6	3	287
aoc	1	0	13

*opleiding=crebo, peildatum 4-9-2017 **niet bekostigde bol- en bbl-opleidingen bij roc en aoc zijn experimentele cross-over opleidingen

6.2 De studentpopulatie

6.2.1 De studentpopulatie

Ruim de helft van de studenten in het niet-bekostigd mbo volgt een opleiding in het domein zorg en welzijn. Daarna volgen veiligheid en sport (15 procent) en economie en administratie (10 procent).

Tabel 6.2.1.1 Populatie nbi naar domein

	2016/2017	
	n	%
Afbouw, hout en onderhoud	19	0
Bouw en infra	85	0
Economie en administratie	3779	10
Entree	190	1
Handel en ondernemerschap	1536	4
Horeca en bakkerij	592	2
Informatie en communicatietechnologie	943	2
Media en vormgeving	536	1
Mobiliteit en voertuigen	329	1
Techniek en procesindustrie	2016	5
Toerisme en recreatie	97	0
Transport, scheepvaart en logistiek	930	2
Uiterlijke verzorging	1234	3
Veiligheid en sport	5682	15
Voedsel, natuur en leefomgeving	701	2
Zorg en welzijn	19153	51
Totaal	37822	100

Meer dan de helft van de studenten die staat ingeschreven op een nbi volgt een opleiding op niveau 4, een kwart op niveau 3 en een vijfde volgt een niveau 2-opleiding. Enkele honderden studenten staan ingeschreven op een niveau 1-opleiding aan een niet-bekostigde opleiding.

Tabel 6.2.1.b Populatie nbi naar niveau

	2016/2017	
	n	%
niveau 1	190	1
niveau 2	7633	20
niveau 3	9612	25
niveau 4	20387	54
Totaal	37822	100

Ruim een derde van de studenten volgt een opleiding in de derde leerweg, een kwart doet bbl en een tiende volgt de opleiding in de voltijd bol-variant.

Tabel 6.2.1.c Populatie nbi naar leerweg

	2016/2017	
	n	%
BBL	9663	26
BOL deeltijd	5792	15
BOL voltijd	7865	21
examendeelnemer	468	1
OVO	14034	37
Totaal	37822	100

De meeste OVO leerlingen staan ingeschreven voor zorg en welzijn of economie.

Tabel 6.2.1.2 Verdeling van OVO over sectoren

	2016/2017	
	n	%
combinatie van sectoren	5	0
economie	5340	38
landbouw	500	4
techniek	497	4
zorg en welzijn	7692	55
Totaal	14034	100

Ruim twee derde van de studenten heeft geen migratieachtergrond.

Tabel 6.2.1.d Populatie NBI naar herkomst

	2016/2017	
	n	%

geen migratie	25864	68
westerse migratie	2773	7
niet-westerse migratie, 1e gen	3892	10
niet-westerse migratie 2e of hoger gen	5293	14
Totaal	37822	100

Bijna twee derde van de nbi-populatie is vrouw. Het hoge aandeel vrouwen hangt mogelijk samen met het grote aandeel studenten dat in het nbi een zorgopleiding volgt.

Tabel 6.2.1.e Populatie nbi naar geslacht

	2016/2017	
	n	%
vrouw	24348	64
man	13474	36
Totaal	37822	100

Iets minder dan de helft van de NBI studenten is 30 jaar of ouder. Op het gebied van leeftijd is de nbi-populatie dus heel anders van samenstelling dan de studentpopulatie op bekostigde instellingen.

Tabel 6.2.1.e Populatie nbi naar leeftijdscategorie

	2016/2017	
	n	%
<20	2303	6
20 tot 23	4937	13
23 tot 30	12020	32
30 of ouder	18562	49
Totaal	37822	100

Tabel 6.2.1.f Populatie nbi naar hoogste vooropleiding voortgezet onderwijs

	2016/2017	
	n	%
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	561	1
pro	376	1
geen vmbo dip	1417	4
vmbo BL dip of vm2 of LWT	2564	7
vmbo KL dip	2944	8
vmbo GL dip	497	1
vmbo TL dip	3974	11
havo/vwo z dip	669	2
havo/vwo m dip	1704	5
27 en ouder of vbo	23116	61
Totaal	37822	100

Slechts een half procent van alle vmbo-gediplomeerden, ongeveer 500 studenten, stroomt rechtstreeks vanuit het voortgezet onderwijs door naar een nbi.

Tabel 6.2.1.3 Positie in jaar t+1 van leerlingen die in jaar t een vmbo diploma hebben behaald

	vervolginschrijving in vo		vervolginschrijving mbo		vervolginschrijving mbo nbiI		geen inschrijving in bekostigd vo*	
	%	n	%	n	%	n	%	n
2013	7,9	7.532	89,0	85.079	0,5	488	2,6	2.484
2014	8,5	8.495	88,4	87.898	0,5	511	2,5	2.514
2015	8,8	8.967	88,3	90.027	0,5	543	2,4	2.424
2016	8,9	9.120	88,5	90.474	0,5	471	2,1	2.188

*deze leerlingen kunnen wel een inschrijving hebben in hbo/wo, vavo, of (na een tussenjaar) in een later jaar instromen in het mbo.

6.2.2 De studentpopulatie sector zorg en welzijn

In het niet-bekostigd mbo is zorg en welzijn de grootste sector. De populatie die een opleiding zorg en welzijn volgt op een nbi bestaat voor een derde uit studenten zonder migratieachtergrond, is grotendeels vrouw (87 procent) en meer dan de helft is 30 jaar of ouder.

Tabel 6.2.2.1 Populatie nbi sector zorg naar herkomst

	2016/2017	
	n	%
geen migratie	13156	64
westerse migratie	1429	7
niet-westerse migratie, 1e gen	2574	12
niet-westerse migratie 2e of hoger gen	3449	17
Totaal	20608	100

Tabel 6.2.2.2 Populatie nbi sector zorg naar geslacht

	2016/2017	
	n	%
vrouw	17909	87
man	2699	13
Totaal	20608	100

Tabel 6.2.2.3 Populatie nbi sector zorg naar leeftijdscategorie

	2016/2017	
	n	%
<20	987	5
20 tot 23	2554	12
23 tot 30	6060	29
30 of ouder	11007	53
Totaal	20608	100

6.3 Instroom nbi

6.3.1 Instroom NBI

De instroom naar domein vertoont een vergelijkbaar beeld als de verdeling van de populatie over domeinen. Het beeld van de instroom wordt mede bepaald door het aanbod in opleidingen, wat bij de nbi's van jaar op jaar kan verschillen.

Tabel 6.3.1.1 Instroom nbi naar domein

	2016/2017
	%
Entree	0,7
Afbouw, hout en onderhoud	0,0
Bouw en infra	0,2
Economie en administratie	8,3
Handel en ondernemerschap	4,7
Horeca en bakkerij	1,6
Informatie en communicatietechnologie	2,2
Media en vormgeving	1,4
Mobiliteit en voertuigen	1,2
Techniek en procesindustrie	7,1
Toerisme en recreatie	0,1
Transport, scheepvaart en logistiek	2,6
Uiterlijke verzorging	3,7
Veiligheid en sport	17,4
Voedsel, natuur en leefomgeving	1,7
Zorg en welzijn	46,9
Totaal n	14801

Het merendeel van de studenten heeft een vbo-opleiding gevolgd of de vooropleiding is onbekend omdat ze 27 jaar of ouder zijn. Van de studenten die jonger zijn dan 27 jaar heeft ruim een vijfde (21,8 procent) van de studenten die instromen in het niet-bekostigd mbo eerder een mbo-diploma behaald.

Tabel 6.3.1.2 Instroom nbi naar vooropleiding

	2016/2017
	%
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	1,9
pro	0,3
geen vmbo dip	1,7

vmbo BL dip of vm2 of LWT	2,6
vmbo KL dip	5,3
vmbo GL dip	0,7
vmbo TL dip	8,6
havo/vwo z dip	1,6
havo/vwo m dip	6,1
mbo niveau 1	1,8
mbo niveau 2	9,6
mbo niveau 3	6,5
mbo niveau 4	3,9
27 en ouder of vbo	49,3
Totaal n	14801

6.4 Diplomerings nbi

6.4.1 Gediplomeerde uitstroom nbi

De opbrengstberekening van de nbi's komt met ingang van dit jaar op een andere wijze tot stand. Voorheen werd van elke student die uitstroomt uit het nbi bekeken of deze al dan niet een diploma heeft behaald. Nu wordt aangesloten bij de opbrengstberekening per instelling waarbij wordt bekeken hoeveel studenten naar verwachting binnen de gestelde tijd (+12 maanden) een diploma hebben behaald aan de opleiding-instelling waarvoor ze zich hebben ingeschreven.

De populatie bestaat uit startgroepen die in 2016/2017 de kans hadden om een diploma te behalen (1e diplomakans in 2016 en 2e diplomakans in 2017). Het rendement wordt berekend door te kijken naar het aantal gediplomeerden ten opzichte van het aantal gestarte deelnemers. Deze studenten kunnen op verschillende momenten gestart zijn met de opleiding (afhankelijk van de duur van de opleiding). Dit is conform de technische toelichting Onderwijsresultaten nbi's.

De opbrengsten van het jaar 2016/2017 zijn berekend op basis van BRON en bevraging bij een beperkt aantal instellingen.

Tabel 6.4.1.1 Aandeel gediplomeerden per startgroep, naar inschrijfniveau in het niet-bekostigd onderwijs - opleidingen met overwegend deelnemers jonger dan 23 jaar

	2016-2017
	%
assistentenopleiding	0,0
basisberoepsopleiding	50,8
vakopleiding	56,2
middenkader-/specialistenopleiding	52,6
totaal	53,6

Tabel 6.4.1.2 Aandeel gediplomeerden per startgroep, naar inschrijfniveau in het niet-bekostigd onderwijs - opleidingen met overwegend deelnemers 23 jaar en ouder

	2016/2017
	%

assistentenopleiding	70,6
basisberoepsopleiding	32,8
vakopleiding	33,1
middenkader-/specialistenopleiding	47,4
totaal	39,8

Tabel 6.4.1.3 Aandeel gediplomeerden per startgroep, naar inschrijfniveau in het niet-bekostigd onderwijs - opleidingen derde leerweg (OVO)*

	2016/2017
	%
assistentenopleiding	78,4
basisberoepsopleiding	27,3
vakopleiding	34,1
middenkader-/specialistenopleiding	35,5
totaal	33,9

*Betreft het vroegere afstandsonderwijs

Tabel 6.4.1.4 Aandeel gediplomeerden per startgroep, naar inschrijfniveau in het niet-bekostigd onderwijs - totaal

	2016/2017 (12.912)
	%
assistentopleiding	73,9
basisberoepsopleiding	33,3
vakopleiding	38,4
middenkader-/specialistenopleiding	45,8
totaal	41,2

6.5 Vergelijking populatie nbi en bekostigd mbo

6.5.1 *Vergelijking populatie nbi en bekostigd mbo*

De populatie van niet-bekostigde instellingen ziet er in verschillende leeftijdsgroepen anders uit. De populatie 17-jarigen in het nbi is voornamelijk van geen migratieone herkomst en daarmee significant hoger dan in het bekostigd onderwijs.

Onder 20-jarigen in het nbi is het aandeel geen migratieone studenten nog maar 57 procent.

Tabel 6.5.1.1 Populatie jonger dan 23 jaar naar etniciteit, uitgesplitst naar bekostigd mbo en nbi (n=425.858)

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
geen migratie	313020	74,8	4644	64,1
westerse migratie	23070	5,5	423	5,8
niet-westerse migratie, 1e gen	17223	4,1	376	5,2
niet-westerse migratie 2e gen	65305	15,6	1797	24,8
Total	418618	100,0	7240	100,0

*schooljaar 2016/2017

Tabel 6.5.1.2 Populatie 17-jarigen naar etniciteit, uitgesplitst naar bekostigd mbo en nbi (n=95.521)

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
geen migratie	72809	76,5	325	84,9
westerse migratie	5178	5,4	24	6,3
niet-westerse migratie, 1e gen	2367	2,5	2	0,5
niet-westerse migratie 2e gen	14784	15,5	32	8,4
Total	95138	100,0	383	100,0

*schooljaar 2016/2017

Tabel 6.5.1.3 Populatie 20-jarigen naar etniciteit, uitgesplitst naar bekostigd mbo en nbi (n=48.901)

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
geen migratie	34081	71,8	802	56,8
westerse migratie	2860	6,0	90	6,4
niet-westerse migratie, 1e gen	2955	6,2	88	6,2
niet-westerse migratie 2e gen	7592	16,0	433	30,6
Total	47488	100,0	1413	100,0

*schooljaar 2016/2017

Het lijkt er op dat de studenten zonder migratieachtergrond vaker direct vanuit het middelbaar onderwijs instromen in het niet-bekostigd mbo. Op latere leeftijd zijn het vaker studenten met een migratieachtergrond die instromen in het niet-bekostigd mbo.

6.6 Inspectieoordelen nbi

In deze paragraaf wordt gerapporteerd over de inspectieoordelen bij de niet-bekostigde instellingen (nbi's) die opleidingen uiterlijke verzorging aanbieden. Er is geen sprake van een representatieve steekproef en het aantal bezochte besturen en opleidingen is beperkt. Daarom zijn alleen de aantallen in de tabellen opgenomen en worden er geen verdere uitsplitsingen gemaakt.

6.6.1 Kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau

Bij het merendeel van de bezochte nbi-besturen uiterlijke verzorging is de kwaliteitszorg en ambitie voldoende. Bij een bestuur is de kwaliteitszorg niet op orde, bij twee besturen is de kwaliteitszorg en ambitie als goed beoordeeld.

Tabel 6.6.1.1 Oordeel kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau nbi uiterlijke verzorging, 2017/2018

	n
onvoldoende	1
voldoende	8
goed	2

In de onderliggende standaarden is de kwaliteitszorg bij twee nbi-besturen uiterlijke verzorging als goed beoordeeld, bij één bestuur is het onvoldoende. De oordelen over verantwoording en dialoog laten een vergelijkbaar beeld zien: bij het merendeel van de besturen is dit voldoende, bij één bestuur is dit niet op orde.

Tabel 6.6.1.2 Oordeel standaarden kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau nbi uiterlijke verzorging, 2017/2018

		n
kwaliteitszorg	onvoldoende	1
	voldoende	8
	goed	2
verantwoording en dialoog	onvoldoende	1
	voldoende	10
	goed	0

*kwaliteitscultuur niet overal beoordeeld

In de verificatieonderzoeken wordt bekeken of de inspectiebevindingen over de opleidingen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit van de opleidingen. Daarnaast wordt onderzocht of de sturing op de kwaliteit door het bestuur doorwerkt tot op opleidingsniveau.

Bij vrijwel alle bezochte nbi-besturen uiterlijke verzorging komt het beeld van het bestuur overeen met de bevindingen bij de opleidingen. Bij één bestuur is dit niet het geval. Onderstaande tabel laat ook zien dat het beleid bij de meeste besturen in voldoende mate doorwerkt tot op de werkvloer.

Tabel 6.6.1.3 Bevindingen verificatie nbi uiterlijke verzorging, 2017/2018

		n
het beeld komt overeen	onvoldoende	1
	net voldoende	0
	voldoende	3
	ruim voldoende	2
	goed	5
het beleid werkt door tot op de werkvloer	onvoldoende	1
	net voldoende	0
	voldoende	2
	ruim voldoende	3
	goed	5

6.6.2 *Kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau*

Bij twee van de onderzochte nbi-opleidingen is de kwaliteitszorg en ambitie goed, bij één opleiding onvoldoende.

Tabel 6.6.2.1 Oordeel kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau NBI uiterlijke verzorging, 2017/2018

	n
onvoldoende	1
voldoende	8
goed	2

De kwaliteitszorg is bij het merendeel van de bezochte nbi-opleidingen uiterlijke verzorging voldoende, bij twee opleidingen is de kwaliteitszorg zelfs als goed beoordeeld. Ook de verantwoording en dialoog is in de meeste gevallen voldoende.

Tabel 6.6.2.2 Oordeel standaarden kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau nbi uiterlijke verzorging, 2017/2018

		n
kwaliteitszorg	onvoldoende	1
	voldoende	8
	goed	2
kwaliteitscultuur	onvoldoende	0
	voldoende	0
	goed	0
verantwoording en dialoog	onvoldoende	1
	voldoende	10
	goed	0

*kwaliteitscultuur niet beoordeeld

6.6.3 *Onderwijsproces*

Het didactisch handelen is bij alle bezochte kappersopleidingen op orde, bij 3 instelling is het oordeel goed gegeven. Ook de beroepspraktijkvorming is bij vrijwel alle opleidingen voldoende.

Tabel 6.6.3.1 Oordeel onderwijsproces nbi-opleidingen uiterlijke verzorging

		n
didactisch handelen	onvoldoende	0
	voldoende	7
	goed	3
beroepspraktijkvorming	onvoldoende	1
	voldoende	10
	goed	0

6.6.4 *Examinering en diplomering*

Examinering en diplomering is bij alle elf nbi-opleidingen uiterlijke verzorging voldoende.

De kwaliteitsborging examinering en diplomering, het exameninstrumentarium en de afname en beoordeling zijn in de ook bij alle bezochte opleidingen voldoende. Bij een van de bezochte nbi-opleidingen is de afname en beoordeling zelfs als goed beoordeeld.

Tabel 6.6.4.1 Oordeel examinering en diplomering op opleidingsniveau nbi uiterlijke verzorging, 2017/2018

		n
Oordeel examinering en diplomering	onvoldoende	0
	voldoende	11
	goed	0

kwaliteitsborging examinering en diplomering	onvoldoende	0
	voldoende	11
	goed	0
exameninstrumentarium	onvoldoende	0
	voldoende	11
	goed	0
afname en beoordeling	onvoldoende	0
	voldoende	10
	goed	1